Է. ՏԱՐԻ 1846 — ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՄԱՐ 1 ԱՐԵԳ 4382 — Հ. Տ. 9 ՄԱՐՏ 1890 — Ն. Տ. 21 ՄԱՐՏ 1890 — ՀԻՋՐ. 29 ՐԷՃԷՊ 1307 — ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ԱՌ ՆԱ ԻՍԼ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԹԱՂԹԱՏԱՆ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌وك

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVIK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

Բ — ՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ և արտաքին	160
» » »	80
» » »	40
Գաւառաց » »	200
» » վերամնայ » »	100
Օտար երկիրներու տարեկան գրանց	56
» » վեցամեայ »	28

Դուրս գրուիլ չընդունիր մինչեւ ամբողջ գնումը եղած ըլլայ։ Գրութիւնքեան վրայ ե Խմբագրութեան գրելու համար կամ գրութիւն ու դրամագրել։

Les annonces sont reçues
AUX BURREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9 ՄԱՐՏ, 1890

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ԿՐԹԱԿԱՆ-ԿԼԵՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Աւստրիոյ եպիսկոպոսական դասը պատերազմ հրատարակեց Թաաֆֆէ կոմսին վարչութեան դէմ, կրթական խնդրոյն վրայ, որ ինչպէս ի Գերմանիա և ի Ֆրանսա, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ եւս կաթոլիկ կղերն ու կղերամիտ կուսակցութիւնն ամենէն աւելի զբաղեցնող խնդիրն է։

Այս վէճ հոգ կը պատճառէ. զի կը վախցուի որ Թաաֆֆէ կոմսին կաթոլիկ մեծամասնութիւնը չքայքայի։ Աւստրիոյ Աւագց ժողովը կամ Ներակոյտը նախաքննիչ յանձնաժողով մը կազմած էր կառավարութեան մատուցած դպրոցական նոր օրինագիծը քննելու։ Այս յանձնաժողովոյ մէջ, Փրակայի իշխան-արքեպիսկոպոս Շէօնպորն կարդինալ յանկարծ ելաւ յայտարարութիւն մը կարդաց, զոր իրմէ զատ ստորագրած էին նաեւ իշխան-եպիսկոպոսք Սէքաուի և Լէյպախի, յանուն բովանդակ եպիսկոպոսական դասուն Աւստրիոյ։

Այս յայտարարութեամբ, կաթոլիկ բարձրաստիճան կղերը կը պահանջէ որ կաթոլիկ ազգոյց նախակրթութիւնը գլխովին կրօնական հիման վրայ հաստատուի, կաթոլիկ տղայք ուրիշ դաւանութեան պատկանող ազգոյց հետ նոյն վարժարաններու մէջ չդաստիարակուին, և կաթոլիկ ազգոյց վարժապետք և ուսուցիչք պատրաստուած լինին կաթոլիկ վարժապետանոցներու մէջ, ընդ եկեղեցական հսկողութեամբ։

Ազատական-գերման կուսակցութեան իշխանութեան օրով հաստատուած կրթական դրութեան համեմատ, վարժարանք քաղաքային իշխանութեան հսկողութեան ներքեւ գրուած են, և ամեն կրօնքէ աշակերտք անխտիր կը յաճախեն հոն, կրօնական դասերն եւեթ տարբեր դասատուներէ ստանալով։

Եպիսկոպոսական դասուն պահանջումը սա եղրակացութեան կը յանգի թէ արքեպիսկոպոսաց և եպիսկոպոսաց պէտք է բացարձակ իշխանութիւն ունենան նախակրթարանաց վրայ հսկողութիւն ի գործ դնելու։ Ասոնք կ'երեւի թէ կարդինալ Շէօնպորն ընդարձակելով կը կրկնէ Ալբրեխտ Լիխտենշթայն իշխանին դպրոցական ծրագիրն, որ կ[illegible] կուսակցութեան մէջ [illegible] յառաջ բերելուն պատճառաւ, Կայսեր խորհրդով ետ առնուեցաւ իւր հեղինակին կողմէ, որ այս առթիւ երեսփոխանութենէ ալ հրաժարեցաւ։

Եթէ կառավարութիւնն այս անդամ զիջումը եպիսկոպոսաց, 1861ի Սահմանադրութեամբ Աւստրիոյ մէջ մուծեալ կարեւորագոյն բարենորոգմանց մին կ'անհետանայ։ Այս Սահմանադրութեան հիմնական սկզբունքներէն մին սա է. — Կրթութիւնը պարտաւորիչ է Աւստրիոյ մէջ, եւ ամեն դաւանութենէ տղայք նոյն վարժարանները կը յաճախեն, չէզոք կրթութիւն մը ստանալով։ Ամեն օր մէկ ժամ յատկացեալ է կրօնային դասախօսութեան, բայց այն պահուն ոչ-կաթոլիկ աշակերտք դուրս կ'ելնեն դասարանէն։ Այս սկզբունք բացատրուած և կանոնադրուած է 1868ի և 1869ի կրթական օրէնքներով։

Թաաֆֆէ կոմսին վարչութիւնը չընդունիր եպիսկոպոսաց պահանջումը, զոր ապաքէն կը մերժեն նախարարական մեծամասնութեան թէ՛ լեհ եւ թէ չեհ հատուածք։ Կրթական նախարար Պառոն ֆոն Կաւչ, Ներակոյտի յանձնաժողովոյն ներկայ դտնուելով, ի դիմաց կառավարութեան պատասխանեց առ կարդինալ Շէօնպորն թէ նախարարաց խորհուրդը պիտի քննէ խնդիրն, և առաջարկեց որ յանձնաժողովոյ նիստերը դադրին մինչեւ որ կառավարութիւնն որոշման մը յանգի։

Ազատական և կաթոլիկ լրագիրք այս խնդրոյ վրայ ջերմ վիճաբանութեան բռնուած են։ Կայսրը փէշթա գացած էր Պ. Թիսայի հրաժարման առթիւ, և Վիեննա վերադառնալուն պէս, նախարարաց խորհուրդը պիտի քննէ խնդիրը։ Նախարարական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ կառավարութիւնը մերժողական պատասխան պիտի տայ եպիսկոպոսաց։ Ասոր հետեւանքն այնպիսի լինի որ նախարարական մեծամասնութեան կղերական հատուածը վերջնապէս պիտի բաժնուի Թաաֆֆէ կոմսէն, որ նոր մեծամասնութիւն մը պիտի կազմակերպէ՝ առ ինքն ձգելով գերմանական ազատական կուսակցութեան չափաւոր տարրերն, որոց հետ համաձայնութիւն մը գոյացուց լեհական խնդրոյն առթիւ։ Կղերական կուսակցութիւնն արդէն իսկ իւր հակակրութիւնը ցոյց տուաւ նախարարութեան։ Թաաֆֆէ կոմս առաջարկած էր որ Կայիշիոյ մէջ տարապարհակ աշխատութիւնը ջնջուի, և ասոր փոխարէն պէտք եղած ծախքը պետութեան դանձէն հայթայթուի։ Կղերական կուսակցութիւնն այս առաջարկութեան հակառակ քուէ տարաւ ծանր ազդեցութիւնը գործեց։

[illegible] ազատական [illegible] կուսակցութիւնը մերժէ [illegible] թեան հայտարար առ[illegible] Թաաֆֆէ կոմսին հրաժ[illegible] Բայց այս բան[illegible] ազատական դ[illegible] կցութիւնը չատ մը [illegible] ունի օրուան կառա[illegible] եւ ի չահ ազատական բարեփոխութեան, այս խընդրոյ մէջ [illegible] տայ նախարարութեան, [illegible] որ Թաաֆֆէ կոմս նախարարապետ պիտի մնայ վերակազմեալ վարչութեամբ և երեսփոխանութեան ամեն չափաւոր հատուածներէն բաղկացեալ մեծամասնութեամբ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԱԿՆԴԻՐՆ Ի ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերմանիոյ գործաւորական կամ ընկերվարական կուսակցութեան դըլուխն են Պ. Լիպքնէխթ և Պ. Պէպէլ։ Այս վերջինը մանաւանդ մեծ ժողովրդականութիւն կը վայելէ։ Տրէզտէնի քիչ հեռի Փլաւենի աւանին մէջ ծընած է Պ. Պէպէլ, 1840ին։ Բայց իւր կրթութիւնն ստացաւ Քէօլնի (Քոլոնիա) մօտ ի Պրիւնէնսվէյլր, շատ աղքատ և անձուկ վիճակի մէջ։ Նախ թաղային վարժարանը մտաւ, յետոյ իբրեւ աղքատ բայց ուշիմ աշակերտ կառավարութեան ծախիւք Վէյլարի միջնակարգ վարժարանը ղրկուեցաւ։ Ապրուստի համար գործաւոր լինելէ ուրիշ միջոց չի կար իւր առջեւ. ուստի, յաւարտ միջնակարգ ուսմանց, ճախարակագործութիւն սովրեցաւ, և այժմ իսկ ճարտար կահագործ մ'է, գլուխ Ֆէյլիպ և Պէպէլի կահագործարանին, որ բաւական կարեւորութիւն ունի հրապարակին վրայ։ Վէյլարէ մեկնելով, 18-20 տարեկանին մէջ, Պէպէլ պտոյտ մ'ըրաւ Գերմանիոյ մէջ, ուր լաւ արհեստաւոր լինելու պայմաններէն մին կը համարուի պտոյտ մը երկրին արհեստագործ կեդրոններուն մէջ։ Այն միջոցին հակառակ էր Ընկերվարականաց։ Անդամակցեցաւ Ազգային Ընկերակցութեան, որ յայնժամ Պիզմարք Իշխանի ձեռաց ներքեւ ամենէն գործունեայ սատարն էր գերմանական միութեան շարժման։ Պէպէլ այս առթիւ ճանչցաւ զՇուլցէ-Տէլիչ, գործաւորաց փոխադարձ վարկի ընկերացութիւններուն հռչակաւոր հաստատիչն։ 1866ի դէպքերէն ետքը, (Բրուսիոյ կողմէ Աւստրիոյ վրայ տարուած յաղթութենէն ետքը,) Պէպէլի դաղափարք փոխուեցան։ Քարլ Մարքս Գերմանիոյ մէջ եռանդալից չակերտ մը յարուցած էր, Լիպքնէխթ։ Այս մարդուն հետ կապուեցաւ Պէպէլ։ Այս հանդամանքը, Պէպէլ քիչ ժամանակի մէջ գործաւոր կուսակցութեան ամենէն ժողովրդային պետերէն մին հանդիսացաւ, և Սատովայի յաղթութենէն ետքն ընտրեալ «Հիւսիսային Գերմանիոյ Խորհրդարանին» մէջ գործաւոր դասուն առաջին երեսփոխաններէն եղաւ։ Այն թուականէն (1867) ցայսօր Պէպէլ միշտ գործաւորական երեսփոխան ընտրուած է։

1860ի ճախարագործն այսօր, իբրեւ անդամ գերման Կայսրութեան Ռայխսթակին, մէկ ու կէս միլիոն ձայն ունի իւր տրամադրութեան ներքեւ։ Ընկերվարականք, ուղիղ հայուով մը, կ'ըսեն թէ «երբ Գերմանիոյ բազմամարդութիւնը 60 միլիոնի հասնի, (առ այժմ 45 միլիոն է,) պարզապէս ընդհանուր քուէարկութեան օրէնքին զօրութեամբ կառավարութիւնը գործաւոր կուսակցութեան ձեռքը պիտի անցնի»։ Այսինքն՝ ընտրողաց մեծամասնութիւնը գործաւորք պիտի լինին, և հետեւապէս ընտրելոց մեծամասնութիւնն եւս գործաւոր դասուն պիտի պատկանի, որով Ռայխսթակի մեծամասնութիւնը գործաւոր դասուն ներկայացուցիչներէն պիտի բաղկանայ, և հարկաւ կառավարութիւնն ալ պիտի հպատակի Ռայխսթակի մեծամասնութեան։

Գործաւորական կուսակցութիւնը չատ զօրաւոր կազմակերպութիւն մ'ունի, որով կրցած է յաղթանակաւ դիմադրել ցայս վայր իրեն դէմ ուղղեալ զսպողական, արգելական և պատժական բացառիկ տնօրինութեանց։ Գործաւոր կուսակցապետք կ'ըսեն թէ իրենք կուսակիցներ ունին այնպիսի տեղեր ուր ոստիկանութիւնը չի կրնար թափանցել։ Պէպէլ քանի մը տարիներ բանտի մէջ անցուց քաղաքական յանցանօք, բայց ո՛չ երբեք հասարակ յանցանօք։ որովհետեւ թէպէտ Ջերմ ընկերվարական և Փարիզի Հասարակորդին համակրող, բայց օրինակելի մարդ մ'է անհատական բարուց մասին և անսահման հայր ընտանեաց։ Բանտարկութիւնն օգտակար եղաւ իրեն։ Բանտին մէջ ընկերային խնդրոյն վրայ խորին ուսումնասիրութիւններ ըրաւ, և հեղինակեց սա գիրքերը։ Կէնտենպէրգ, Ներկոյնէ և Դրէսդէն դէջ։ Մէջ նդոպակ։ Բրէսլաու-Ընկեր և Ընկերէրս-Ընկ։

Ի Պրունսվիք, գործաւորական դուռմանման մը մէջ, Պ. Լիպքնէխթ յայտարարեց թէ Վիլհէլմ Կայսեր երկու հրովարտակներն —(որոց առաջինը գործաւորական Դեսպանախորհրդոյն կը վերաբերէր և երկրորդը գործաւորական խնդրոյն քննութեան Պետական Խորհրդոյ մէջ)— մէկ ու կէս միլիոն գործաւոր ընտրողաց ջերմ հաւանութեան արժանացած են, որք երիտասարդ Վիհհապետին նոր ոգւով լրած նուիրեալ դասուն դիրքը չուզեց նոր մը կնքել Բ. Դրան հետ, սպասելով միւս դաշնագրաց եւս աւարտման, 1892ին։ Ցունուար ամսուն ի Կ. Պոլիս ծանուցագրաց փոխանակութիւն մը եղաւ Ֆրանսայի դեսպանատան և Բ. Դրան միջեւ, հաստատելու համար թէ Ֆրանսա և Թուրքիա իրարու պիտի ընծայեն մաքսային խնդրոյ մասին ուրիշ ազգերու ընծայուած դիւրութիւններն և արտօնութիւնները, մինչեւ որ վերջնական դաշնագիր մը կնքուի։

«Ինչպէս բացատրեցաւ Ծերակոյտին մէջ, 1802ի դաշնագիրը կարեւոր առաւելութիւններ կուտայ Ֆրանսայի. որովհետեւ Ֆրանսական բերքերն ի Թուրքիա կը վճարեն ուրիշ ազգաց համանման բերքերէն առնուած մաքսը. մինչ Ֆրանսա կարող է 1892էն անդին օսմանեան բերքերէն նոյն մաքսերն առնուլ զորս կ'առնու ուրիշ ազգերէն։ (Ցայտնի է թէ Ֆրանսա հետզհետէ բարձրացուցած է իւր մաքսեր, և աւելի պիտի բարձրացնէ 1892էն անդին։)

«1802 յունիս 25ին Ֆրանսական Հանրապետութեան և Բ. Դրան միջեւ կնքեալ դաշնագիրը մշտնջենական դաշնագիր մ'է օրինաւոր ձեւով. Ծերակոյտի անդամք առարկեցին թէ այս դաշնագիր իւր ոյժը կորուսած է, քանի որ սապիսի տրամադրութիւն մը կը պարունակէր. «Ֆրանսական Հանրապետութիւնն և Բ. Դուռն իրենց երկրային ստացուածոց ամբողջութիւնը փոխադարձաբար կ'երաշխաւորեն իրարու։» Բայց ստորագրութիւններէն ետքը կուգայ սա դաղտնի յօդուած. «Ֆրանսական Հանրապետութեան և Բ. Դրան միջեւ որոշուած է որ իրենց ստացուածոց փոխադարձ երաշխաւորութեան վերաբերեալ յօդուածը Բ. Դրան վրայ ո՛և է պարտաւորութիւն չի դներ բայց եթէ իւր յօժար կամքը, այն պատերազմց մէջ զորս Ֆրանսա կրնայ մղել ուրիշ Տէրութեանց դէմ։

«Ծերակոյտի անդամոց միտքն ուղղելու համար, կրնանք յարել թէ 1871ին Թուրքիա միակ Տէրութիւնն եղաւ որ՝ Գերմանաց ի Ֆրանսա արշաւելուն վրայ՝ ձայն բարձրացուց, հարցունելով Եւրոպան ներդաշնակութեան թէ ժամանակն եկած չէ՞ միջամտելու՝ երկուց պատերազմիկ ազգաց միջեւ խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար։ Այս համակրական և ճարտար ձեռնարկն ըրաւ մեծանուն Ալի փաշա։

«Ի մի բան, Ֆրանսա իւր Կ. Պոլսոյ դեսպանին բերնով խնդրեց և ձեռք բերաւ ամենէն աւելի նպաստաւորուած ազգի արտօնութիւններն՝ ի Թուրքիա մուծեալ Ֆրանսական ապրանաց համար։ Ծերակոյտի քուէն չի բեկներ այս մտօք Թուրքիոյ և Ֆրանսայի միջեւ գոյացեալ առաջամանակեայ կարգադրութիւն, որուն համեմատ առ այժմ տեղի կ'ունենան մաքսային գործառնութիւնք ընդ մէջ Ֆրանսայի և Թուրքիոյ։»

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պոհպանողական լրագիրք խստիւ կը քննադատեն զԼորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ, որ, պահպանողական կուսակցութեան երեւելի անդամ և նախկին պահպանողական նախարար եղեւմնից, մարտ 11ի նստին մէջ յանկարծ խլեց իւր երկարաժամանակեայ լռութիւն, և չարաչար քննադատեց կառավարութիւնը՝ Փառնէլեան դատական գործին մէջ իւր բռնած ձախող ընթացքին համար։

Քուէարկութեան նպաստաւոր ելքից հակառակ, կառավարութիւնը չի կրնար վերջացած համարել Փառնէլեան դատին խնդիրն։ Ազատական կուսակցութեան կեդրոնական գործակալներէն Պ. Մորլի, ի նոթինկէմ բանախօսելով, ըսաւ անցեալ օր. «Քանի որ Թ-ոյժին թոյլ տուաւ բանտերու մէջ վկայներ փնտռել Փառնէլեանց դէմ, ես ալ պիտի պահանջեմ խորհրդարանական յանձնաժողովոյ մը կազմութիւնը՝ քննելու համար այս յանցապարտ արարքներու մէջ կառավարութեան մասնակցութիւնն։»

—Լոնտոնի Աշխարհագրական Ընկերութիւնը նամակ մը ստացաւ Պ. Սթէնլիէ, որ կը ծանուցանէ թէ ապրիլ 13/25ին Լոնտոն պիտի հասնի։ Ընկերութիւնն այս առթիւ հանդիսաւոր ընդունելութիւն պիտի ընէ։ Եմինպրրկի դուքսն իբրեւ պատուակալ նախագահ պիտի բազմի, և Կալլէսի իշխանն հանդիսապէս Ընկերութեան կողմէ շնորհակալութիւն պիտի յայտնէ առ Պ. Սթէլի, որ իւր ուղեւորութեան համարատուութիւնը պիտի ընէ այս առթիւ։

ՌՈՒՍԻԱ

Քոռիէնհակէ ֆրանսական լրագրաց կը հեռագրուի թէ Դանիոյ թագուհին իւր փեսին՝ Ալեքսանդր Գ. Կայսեր ղրկած է Թ-ոյժի այն թիւն որ կը պարունակէրՍիպէրիոյ աքսորելոց կրած տառապանքն պատմութիւնն, և Զարը պատասխանած է թէ ամենախիստ քննութիւն մը հրամայած է։

ԷՄԻՆ ՓԱՇԱ

Էմին փաշա հրաժարական ղրկեց եգիպտական կառավարութեան, որոյ ծառայութեան մէջէր ցայս վայր, և Եգիպտոս չպիտի վերադառնայ։ Գերման կառավարութիւնն իւր ափրիկեան ստացուածոց կառավարիչ կարգած է Էմին փաշան։

Վիեննայի հաղարապետն ալ, որ ցայս վայր այս գերմանական ստացուածոց թէ՛ կառավարչի և թէ հրամատարի պաշտօնը կը վարէր, Պերլին կը վերադառնայ՝ դաղթականին նոր վարկերուն ի նպաստ խօսելու Ռայխսթակին առջեւ։

ԱԼՋԱՍ-ԼՈՌԷՆ

Սթրազպուրկի պատժական դատարանն Ալզաս-Լոռենի գաւառակաց մէջ ծնեալ 146 (ֆրանսացի) երիտասարդներ 600 մարք տուգանքի և 40

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱԽՏ

ՄԱՍՆ ՁՈՒՐՈՒՆՔ

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

—Այո՛, ես Մարէսքօն եմ։ Ուրանալու հնար չկայ, կրնէր ոստիկանը։ Ստոյգ է որ, եթէ ուզես, չատ դիւրին է ամբաստանագիր մը պատրաստել ինծի դէմ։ Դաղտագրութեան յանցանքով բռնեցիր զիս, բան մը որ ակներեւ է։

—Եւ չիտակ դատարանին առջեւ պիտի երթամ։

—Դատարանին ալ կը ներկայանամ, կարելի է, բայց նուազ հաւանական։ Ամենն պարագայի մէջ կրնաք ապահով ըլլալ թէ չպիտի դատապարտուիմ։ Եւ եթէ, հասարակութեան առջեւ, նախագահը ճանրէ զիս խիստ յանդիմանութեամբ մը, ձեւական բան մը միայն կատարած պիտի ըլլայ։ Իսկ ներքնապէս պիտի շնորհաւորէ զիս կատարած գործիս համար։

—Իրա՞ւ կըսես, եւ ինչո՞ւ համար տեսնենք։ Աւելի ազէկ չըլլա՞ր Պատուոյ Լէգէոնի խաչն ու պարգեւ մը տալ քեզ՝ Ֆէյնի-Տան ճագարները գողնալուդ համար։

—Ըսել է դու անկեղծապէս կը հաւատաս թէ գաղտորս մը եղած ըլլամ ես։

—Չի հաւատալու ի՞նչ կայ։ Աւելի չահը ա՞ղք կը հանէ։ Ոստիկանութիւնը մէկ կողմէ կը վճարէ քեզ եւ միւս կողմէ ճագարներ կը ծախես։ Այս կերպով չատ գործ տեսար Ֆէյնի-Տան շրջակայքը։

—Առաջին անգամն էր որ հոն ոտք կը կոխէի։ Միռա-Մօռ չէր ուզեր գալ, Քուրաժոյին այսպէս խոստացած էր։

Անտառապահը չպատասխանեց։

Շուրջը գտնուող ոստիկան զինուորաց նայուածքին մէջ քաջալերութիւն մը կը փնտռէր, բայց անոնք այնպէս մը կը դարձունէին աչքերնին, որ Ժան-Ժան աւելի եւս չտոթած կը մնար։

—Ինծի մտիկ ըրէ՛, հայր Ժան Ժան, ըսաւ Մարէսքօ հաշտարար ձայնով մը, կ'ենթադրեմ թէ դու խօսք պիտի հանկընես, երբ ըսեմ քեզ թէ այսօրուան ինծի պատահած դէպքէն աւելի մեծ երջանկութիւն մը չէի կրնար ունենալ, երբ հաւաստեմ մանաւանդ թէ ո՛չ միայն չեմ վախնար քու ամբաստանութենէդ եւ ամբաստանագրէդ, այլ եւ անոնց փոխարէն, անոնց կարօտը կը քաշէի, ես ինքս ուզեցի որ այդպիսի բան մը պատահէր։

—Իրա՞ւ։

—Ես ամբաստանագրոյ մը պէտք ունիմ, որպէս զի Միռա-Մօռ և մանաւանդ Լա Հէյոյն այլ ևս չ'կասկածին թէ բարիզեան ոստիկանութեան կը պատկանիմ։ Եւ Ռընօտիէռի դատաստանէն ի վեր թեթեւ կասկած մը ունին վրաս։ Իմ կարծեցեալ՝ Ռընօտիէռի գործը վերջացած չէ տակաւին, հայր Ժան-Ժան, և չգիտեմ ինչո՛ւ համար մտքիս մէջ գաղափար մը կայ թէ Շանդկրըլէի ջաղացքին մօտերը նոր հեռաք մը պիտի գտնեմ։ Այս պատճառաւ է որ Շանդկրըլէ գարձայ, գաղտորութեան պատրուակաւ, բայց իրապէս Լա Հէյոյնին ու Միռա-Մօռին վրայ հսկելու համար։ Եւ որպէս զի նորէն առաջուան պէս կատարեալ վստահութիւն ներշնչեմ ջաղացպանին ու կնոջը, կը կրկնեմ թէ այս դատին պէս գործիս եկող բան մը չէի կրնար գտնել։

Ժան-Ժան ամբաստանագրոյն կէսը խմբագրած էր արդէն։

—Ամբողջացնե՞մ թէ պատեմ, հարցուց կատաղարար։

—Ամբողջացու՛ր, ըսաւ տատնապեալը. հարկ է որ գուն եւ մենք՝ հայր Ժան-Ժան, եւ Մարէսքօն ալ, այնպէս չարժինք իբր թէ ամբաստանագիրն իր արդիւնքը պիտի ունենայ։

—Հապա ի՞նչ պիտի ըլլայ։ Կարելի չէ դատական իշխանութեանց քթին խնդալ։

—Խնդացող չիկայ, քանի որ ամենքս ալ անոր օգտին համար կ'աշխատինք։

—Ամբաստանագիրս աւարտելուս պէս, հարկ է որ երեք օրուան մէջ արձանագրութեան դրկեմ։

—Արձանագրութեան պաշտօնատանը դէմն է. ամբաստանագիրն հիմայ կը ղրկուի հոն։

—Բայց զիս կեդրոնական պաշտօնատունը պիտի հրաւիրեն։

—Կ'երթաս։

—Մարէսքո՞ն ալ։

—Անիկայ ի բացակայութեան կը դատուի։

—Մարէ՞սքո անուամբ։

—Ամենեւին։ Լօրա անուամբ, Լամթ-Պէօվրէօնէն։ Առաջին անդամը չէ որ գաղտորս մը կեղծ անուն մը տուած պիտի ըլլայ և այդ անուամբ դատապարտուիս ես,—յարեց տատնապեալը,—զինքը փնտռելու ձեւեր պիտի առնում և այս կերպով առիթ պիտի ունենամ Սէրտոն երթալու եւ Շանդկրըլէի ջաղացքը չրջելու։ Միռա-Մօռը կը հարցաքննեմ։ Եւ եթէ տակաւին կասկածներ ունի Մարէսքոյին վրայ, ըսել է թէ կասկածը հոգւոյն մէջ թափանցած է։

Ժան-Ժանի դիմաց բարկութիւնը կը փարատէր տակաւ առ տակաւ։

Ինք՝ իրր վաղեմի անտառապահ՝ մեծ կարեւորութիւն կուտար իր ամբաստանագրոյն։

Իրեն համար, ինչ որ ալ ըլլար, լաւ օրս մը ձեռք ձգած էր։ Բայց կարգադրութիւն մը ընելու հակառակ չէր։ Լաւ անտառապահի մը համբաւը չէր արատուեր այդու։ Ընդհակառակն։

—Թո՛ղ այնպէս ըլլայ, ըսաւ, քանի որ այս կատակերգութեան շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ գտնել խեղճ Վիրժինի Լաթուշի սպանիչը։

Լօրա անուն անձին դէմ պատրաստած ամբաստանագիրն աւարտեց եւ իսկոյն արձանագրելու տարաւ զայն։

—Ես, ըսաւ Մարէսքօ, Շանդկրըլէ կը դառնամ։

Եւ ծիծաղելով, խօսքը ոստիկան-զինուորներուն ուղղեց.

—Երբ Շանդկրըլէի ջաղացքը գաք Լօրան փնտռելու, այնպէս մը կարգադրեցէք որ Լօրա գիտնայ ձեր մտնելը։

—Կը հասկնանք, ըսաւ տատնապեալը։

Իրարու ձեռք սեղմեցին եւ լրտեսը Սէրտոնի ճանրան բռնեց։ Կ'ամաչարէր ժամ առաջ ջաղացպանին քով գտնուելու։

Շանդկրըլէի մտեցած պահուն, Մարէսքօ ուզեց իր գալուստը ծանուցանել Հէյոյնի սիրելի մէկ երգովը զոր սկսաւ երգել։

Ցանկարծ, ջրի ակունքին մօտ՝ ջաղացպանին ձայնը լսեց որ կը պատասխանէր իրեն։

Մարէսքօ անոր քով գնաց։ Ջաղացպանն այդքան շուտ չէր սպասեր անոր։

—Ի՞նչ է ան, քեզ չի բռնատարիեցի՞ն։

—Ոչ, չենք շնորհք դատ մը բացուած է ինծի դէմ։

—Ցանցանքը քուկդ է. չուզեցիր խօսք մտիկ ընել։

—Իրաւ է։ Դու կանխաւ իմացուցիր ինծի։

—Ի՞նչ էր Լօրա անունը զոր ըսիր անտառապահին։

—Կեղծ անուն մը։

—Ոստիկանք վերջ ի վերջոյ կը գտնեն զքեզ։

—Ի՞նչ փոյթս։ կը պահուրտիմ։

—Ի բացակայութեան կը դատապարտուիս։

—Առաջին անդամը չէ այդ։

—Ահ, կարիճ տղայ մըն ես։ քեզի-պէսները կը սիրեմ ես։ Ջաղացք մտնենք ու մէկ մէկ գաւաթ պարպենք։

Ճանրան, Մարէսքօ հարցուց։

—Դառատանը գացիր թակարդները վերցնելու։ Դիւրին բան էր, Ժան-Ժանի բացակայութեան միջոցին։

—Անկից անցայ։

—Քանի՞ ճագար բռնուած էր։

—Դործերնիս յաջող չէր. չորս կամ հինգ ճագ։ Առաջուց ըսի։

—Ուրեմն ալ ադոր վրայ չի խօսինք։

Մարէսքօն նշմարելով, Լա Հէյոյն սկսաւ ծիծաղիլ։

—Դո՞ւն ալ, ըսաւ, բանտին համը պիտի առնես։

—Դեռ զիս չբռնեցին։

Եւ իրարու ձեռք սեղմեցին։ Այս անգամ լրտեսն ապահով էր թէ ջաղացպանին կինը այլ ևս կասկած չունէր իր վրայ։

Մարէսքօ այս բանս ըմբռնեց, և սփոփման ու գոհունակութեան հառաչանք մը կեղծելով, քթին տակէն մրմնջեց։

—Բայց դիւրին չէր։ Եւ հիմա, եթէ դու կամ ամուսինդ մատ ունեցած էք Վիրժինի Լաթուշի սպանման գործին մէջ, երկուքնիդ ալ զգոյշ կեցցէք։ Գիշեր ցորեկ կը հսկեմ։

Այդ օրն երգելով ու խմելով անցուցին։

Միռա-Մօռ կ'ուզէր Սէրտոն երթալ, սակայն Մարէսքօ՝ որ կը վախնար Ռընօտիէռի հետ երես առ երես գալէ, ջաղացպանն ուրիշ գիւղ մը տարաւ։ Ուշ ատեն վերադարձան։ Եւ ըստ սովորութեան, երկուքն ալ գինով, գլուխ ցաւցնելու չափ ատտիկ երգելով։

(Շարունակելի)

օրեայ բանտարկութեան դատապարտեց՝ օտար երկիր գաղթելով դերսան բանակին մէջ ծառայութենէ խոյս տալերնուն համար։

Ի ՊԵՐԼԻՆ

Պերլինի ոստիկանութիւնն արտաքսեց իտալացի ընտանիք մը, որուն պատկանող դեղեցիկ օրիորդ մը Պերլինի պատկերհաններուն համար օրինակի պաշտօնը կը վարէր։ Իւր պարապոյ ժամերուն, օրիորդն, իւր ընտանեաց միւս անդամներուն հետ, ընկերվարական գրուածներ կը ծաւալէ եղեր։

Ի ԶՈՒԻՑԵՐԻԱ

Օտար կիներ և օրիորդներ այլ ևս չպիտի ընդունուին Պալի Համալսարանին ընթացից։ Պալի ազգային խորհուրդն այս որոշումը տուած է, նկատելով որ ռուս ուսանողուհիք ոմանք քաղաքական մեքենայութիւններ ի գործ կը դնէին ու գանգատի առիթ կուտային։

ԻՏԱԼԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏԱՆՑ ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Նովի Լիկուրէի «Ժողովրդային Դրամատունը» մնանկացաւ։

Իւր գանձապետն եւ վարչական խորհրդոյ հսկող անդամը, Պարպէրիս եղբարք, փախան՝ իրենց հետ տանելով 885,000 ֆր.ի գումար մը, զոր կոտրել տուած էին ձենոպալի և Միլանի գանձատան դրամատանց, դրաւ տալով բաժնեթուղթեր, որոց կեղծ լինելն այժմ երեւան եկած է։

Այս «Ժողովրդային Դրամատան» յանձնեալ աւանդներն եւ ընթացիկ հաշիւք 400,000 ֆր.ի կը հասնէին։ Երկրին փոքր խանութպանք և արհեստաւորք, որք մեծ խնայութեամբ աւելցուցած գումարներն այս դրամատան կը յանձնէին, ծանրապէս կը վնասուին։

Ժամանակակից Իտալիոյ մեծագոյն դժբախտութիւնը կլնան համարուիլ այս յաճախակի մնանկութիւնք, որք ամենածանր հարուած մը կուտան իտալեան վարկին։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ՊԻԶՄԱՐՔ ԻԵԼԱՆԻ

Պիզմարք իշխանի հրաժարականն անՆպատ տպաւորութիւն ըրաւ Եւրոպեան սակարանաց վրայ։ Ֆրանսական արժեթուղթք 37 ½ սանթիմ իջան, ուրիշ թուղթեր ալ համեմատապէս, նոյն իսկ օսմ. թուղթեր. որովհետեւ քաղաքական կացութեան մէջ չփոթութիւն մը կը մտնէ, որ հետեւանքը չի գուշակուիր։

Պ. ՏԸ ՖԲԷՍԻՆԷ

Այս չորրորդ անգամն է որ Պ. տը Ֆբէսինէ նախարարապետ կը լինի։ Առաջին անգամուն, 1879 դեկտ.էն մինչեւ 1880 սեպտ., երկրորդ անգամուն 1882 յունուարէն մինչեւ յուլիս, և երրորդ անգամուն 1886 յունուարէն մինչեւ 1887 մայիս նախարարապետ եղած էր։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կը յիշուի թէ Մանիսայի ժողովրդեան մէջ երկպառակութիւն մը ծագած էր Թագ. խորհրդոյ ընտրութեան ու քահանայի մը խնդրոյն առթիւ և այս պատճառաւ եկեղեցին փակուած և յետոյ բացուած էր։

Արդ, կիմանանք թէ Հնորհիւ Զմիւռնիոյ քաղաքական ժողովոյ կողմէ եղած տնօրինութեանց, խնդիրը փակուեր և բարեկարգութիւնը վերահաստատուեր է։

Կը լսենք թէ Արաբկիրի առաջնորդ Գեր. Եղնիկ եպիսկոպոս, որ մէկ քանի անգամներ հրաժարած, բայց կեդրոնական վարչութեան կողմէ հրաւիրուած էր շարունակել իւր պաշտօնն, այս անգամ դարձեալ հրաժարած է։

Վանորէից խորհուրդն իւր երեկի շաբաթական նստին մէջ նկատողութեան առաւ իւր անդամոց միոյն կողմէ պատրաստուած տեղեկագիր մը, ի մասին բարեկարգութեան ընդհանուր վանօրէից։

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ԲԵՐԱՅԻ

Բերայի Արուեստագիտական Ուսումնարանի Օրիորդաց Մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ կիրակի, 11/23 մարտ, Ուսումնարանի հանդիսասրահին մէջ, ժամ 7ին (Ը. Թ)։

Գումգարուի շորից միայեալ թաղից թաղից Ազգաստաէր Ընկերութեան Հիմնադրաց ժողովը նիստ ունի յառաջիկայ կիրակի առաւօտ ժամ 3ին ի խորհրդարանի ընկերութեան, հետեւեալ խնդրով զբաղելու համար։

«Առաջարկութիւն Տնօրէն Խորհրդոյ պահեստի գումարի գործածութեան մասին։»

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Սկիւտարէն փոխադրուած է ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9։

Երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ իւր բնակարանը կ'ընդունի հիւանդներն և երեքշաբթի օրեր ձրիաբար կը դարմանէ աղքատները։

Նաև ըստ առաջնոյն Սկիւտար կը գտնուի առաւօտներն մինչ կէս օր։ 47

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆԵՑՆԻՔ

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Հեռագրական վերատեսչութեան մասնագէտ խորհրդական Լմիլ Լաբաւան էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Պէրութի ֆրանսական բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Պրոնէի։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ելմտական Նախարարութիւնն որոշած է ինչ ինչ միջոցներ ձեռք առնուլ, աւելի կանոնաւոր կերպիւ գանձելու համար մայրաքաղաքիս կարասածական տուրքերը։ Նախարարութիւնը իւր այս անօրինութիւնը մատուցած է Բ. Դրան։

—Նոյն Նախարարութիւնն որոշած է յառաջիկայ մարտ 15 էն սկսիլ մայրաքաղաքիս արհեստական տրոց գանձման։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ելմտացոյցի յանձնաժողովն երէկ եւս ի Նիսա գումարեցաւ ընդ Նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և երկարօրէն խորհրդակցեցաւ։

Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա առաւօտուն կայս. պալատ գընաց և յետոյ Բ. Դուռն երթալով, ներկայ գտնուեցաւ Ելմտացոյցի յանձնաժողովոյ Նստին։

—Ոստիկանութեան Նախարար Քեամիլ պէյ երէկ Բ. Դուռն երթալով, տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

— Գերմանական դեսպանատան գործակատարն երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Հոլանդական դեսպանն երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՕԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՔ

Վեհ. Սուլթանի բարձր Նախագահութեան ներքև գտնուած յանձնաժողովն, որ պաշտօն ունի օգնել Հիճազի մէջ երեւան եկած սովէն վնասեալ ժողովրդեան, երէկ եւս ի Նիսա գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Լվգաֆի Նախարար Բիզա փաշայի և որոշեց քսան հինգ հազար ոսկւոյ արժողութեամբ նպաստի տոմներ շրջաբերութեան հանել։

* *

Այն յանձնաժողովն, որ կազմուած է օգնելու համար հրդեհէ և այլ արկածներէ վնասեալ քաղաքային պաշտօնէից, երէկ ի Նիսա գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ Լվգաֆի Նախարար Բիզա փաշայի և աւարտելով իւր նախնական խորհրդակցութիւնները, կանոնագիր մը պատրաստեց զոր պիտի մատուցանէ ձեռնհաս իշխանութեան։

ՊԻԶՄԱՐՔ ՀՐԱԺԱՐԵԱԼ

Հ-էէէ-Ը կը ծանուցանէ թէ Պիզմարք իշխանի հրաժարումն երէկ պաշտօնապէս ստուգուած է։

ՖԷՆԷՐԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Ցառաջիկայ կիրակի մայրաքաղաքիս յունարնակ թաղերու մէջ քուէարկութիւնք պիտի կատարուին ընտրելու համար Ֆէնէրի Պատրիարքարանի ընդհանուր ժողովոյ անդամներն որք մարտ 18ին ի Նիսա գումարուելով Պատրիարքին նախագահութեամբ, քաղաքական ժողովէն հրաժարեալ չորս անդամց յաջորդները պիտի ընտրեն։ Ընտրական ժողովը կը բաղկանայ Սինոդի 12 անդամներէն, քաղաքական ժողովոյ 8 անդամներէն ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ թեմի 24 ներկայացուցիչներէն։

ՍԱՔՍՈՆԻՈՅ ԴԱՀԺԱՊԱՊԱՆԴԸ

Պերլինի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Սաքսոնիոյ գահաժառանգ Օկիւսդ իշխանը Եգիպտոսէ դարձին Պերլին պիտի հանգիպի։ Ն. Բարձրութիւն կը ճանրորդէ «Վէզէնսայնի կոմս» կեղծ անուամբ։ Իշխանը Պալպէք եւ Դամասկոս այցելէ յետոյ, Երուսաղէմ պիտի երթայ։

ԵԱՖՈՅԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Կըսուի թէ Հայտար փաշա Նիկոմիդիոյ երկաթուղւոյ Նախագահ տնօրէն Պ. Սիֆէլտէը՝ Եաֆա-Երուսաղեմի երկաթուղւոյ Նորակազմ ընկերութեան ներկայացուցիչ պիտի կարդուի ի Կ. Պոլիս։

ՏԱՐԱՁԱԳՈՐԾԱՐԱՆ Ի ՀԱԼԷՊ

Հալէպի մէջ Ֆէթուլլահ էֆէնտի անուն վաճառական մը տարազագործարան մը հաստատած է, որոյ արտադրութիւնք հանրութեան գնահատման արժանացած են։ Տեղւոյն առեւտրական սենեկին միւս նահանգներու առեւտրական սենեակներուն գրած է այդ արտադրութիւններէ մէկ մէկ նմոյշ։ Պէրութի մէջ ալ մթերանոց մը հաստատուած է, ուր պիտի վաճառուին այդ գործարանին մէջ պատրաստուած կերպասներ։

—

ՏԱԽԻԼԻՑԷԻ ԱՐՔԷՊՈՒՂՔԻ

Ելմտական Նախարարութեան մտադրեալ տնօրինութեան վրայ՝ Տախիլիցէի արքէպուղքի հինգ դրուշի բարձրացում մը ունեցան։

—

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱՆՔ

Անցեալ օր ի Մաքրիգիւղ երկաթուղւոյ գծին մօտ դիակ մը գտնուեցաւ որ կուրծքին վրայ վէրք մը ունէր բէվոլվերի հարուածով մը գոյացած։ Ոստիկանութեան պաշտօնեայք քննութիւններ կատարելով, հաստատեցին թէ այդ դիակ հրէի մ'է որ այդ կողմերը շրջուն փերեզակութիւն կ'ընէր։ Քննութիւններ բացուած են մարդասպանը գտնելու և ըստ պանութեան պատճառներն երեւան հանելու համար։

—Երկկ ի Խասգիւղ եկէն - Մահալլէի թաղին մէջ ութամեայ հրեայ աղջիկ մը խաղցած միջոցին բաց հորի մը մէջ ինկաւ և խեղդուեցաւ։ Խասգիւղի մէջ, մանաւանդ Պատէրիքի և Գարատաղճի կողմը, շատ կան այսպիսի բաց հորեր, և մէկ տարուան մէջ երրորդ անգամն է որ տղայ մը հոր կ'իյնայ։

—

ԾՈՎՈՒ ՎՐԱՑ ՏՌԱՄ ՄԸ

Աթէնքի լրագիր մը հետեւեալ եղերական դէպքը կը պատմէ որ տեղի ունեցեր է ծովու վրայ։ Ցունական էէբբրառագաստանուան տէրն ու միանգամայն նաւապետն եղող ծերունի մը՝ նաւուն հրամատարութիւնն որդւոյն յանձնած էր որ Ցրանսայի ու Անգլիոյ մէջ աւարած էր իւր նաւային ուսումը։ Սակայն, առագաստանաւուն վերջին մէկ ուղեւորութեանը միջոցին, ծերունի նաւապետն, որ մէջը կը գտնուէր, արհեստին սէրէն մղեալ՝ ինք կ'ստանձնէ հրամատարութիւնը։ Շատ չանցած առագաստանաւը սաստիկ փոթորիկի մը կը բռնուի Վրիրկեան Տրիպոլսոյ ջուրերուն մէջ։ Եբիտասարդը տեսնելով որ իր հայրը՝ ծերութեանը պատճառաւ անկարող էր նաւը վարելու, կը խնդրէ որ հրամատարութիւնն իրեն թողու։ Այս առաջարկութենէն ան ստիպեան կը նեղանայ ծերունի նաւապետն, որ կատաղի զայրոյթէ մը մղեալ՝ բէվոլվերի հարուած մը պարպելով գաւկին վրայ, անկենդան գետին կը փռէ զնա։ Անմիջապէս յետոյ, իր գործած անդարմանելի աղէտը նշմարելով, բուռն խղճահարութիւն մը կ'ունենայ և հրազէնն ինքզինքին դէմ կը դարձնէ, սակայն նաւասաիք կը յաջողին բէվոլվերը ձեռքէն առնուլ, թէպէտ ծերունին թեթեւապէս վիրաւորուած էր արդէն։ Այն ատենյուսահատութենէն ծով կը նետուի խեղդուելու համար. սակայն նաւասաիք եռեւէն նետուելով, նաւը կը հանեն որ կայմի մը կը կապեն, մինչ նաւասաեաց երիցագոյնն առագաստանաւուն հրամանատարութիւնը կ'ստանձնէր և էէբբրառը դէպ ի նաւահանգիստ կ'ուղղէր, ուստից ծերունի նաւասաիրը Շերա կը զրկուի հելլէն հիւպատոսին ձեռամբ։

—

Ելմտական Նախարարութեան հաստատից գանձման վարչութիւնը անցեալ փետրուարի մէջ երկու միլիոն ութ հարիւր հազար դրուշի չափ յանձնեալ հասոյթներ գանձած է թէ՛ հնչիւն դրամով եւ թէ՛ թասիֆիյէով ու այլ արժէքուղթերով։

—Անցեալ իրիկուն Սկէանիկի մէջ առաջին անգամ ըլլալով, փողոցներն կազով լուսաւորուեր և այս առթիւ բարեմաղթութիւնք եղեր են վասն կենաց եւ բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։

—Առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ Մանաստիրի կուսակալութեան ուղղեալ հրամանագիր մը ծանուցած է որ նահանգին առաջին երրաչափ Մերլօ էֆէնտիէ, երկրաչափ Կարպոլա էֆէնտիէ, օգնական Թէվֆիկ, Մէհմէտ ու Հիւսնի էֆէնտիներէ և հինգ քօնտիքթէօռներէ զատ, միւս բոլոր այդ կարգի պաշտօնեայք արձակուին իրենց պաշտօններէն։

—Տրապիզոնի նոր կուսակալ Ալի պէյ Քարբերդէն ճամբայ ելած է իւր նոր պաշտօնատեղին երթալու համար։

—Ինկիւրիի և մայրաքաղաքիս միջեւ եղած թղթատարական երթեւեկութիւնն, որ շաբաթը մէկ անգամ տեղի կունենար, յետ այսօրիկ շաբաթը երեք անգամ տեղի պիտի ունենայ։

—Եկեռնադատ առեւանն երեք տարուան շրջանակով այնքատութեան դատապարտեց Պոտոս անուն նպարավաճառի մը որդին, որ ի Գասրմ Փաշա իւր հօր խանութին, որ առեւտրական դատարանին կողմէ կնքոյ ներքև առնուած էր, մտած էր կնիքը խզելով։ Տեղւոյն պաշտպանն ևս հինգ ոսկւոյ տուգանաց դատապարտուած է իրրև պարտազանց։

—Դատական Նախարարութիւնը հրաման ուղղած է Նիկոմիդիոյ ընդհանուր դատախազի օգնական Նուրի պէյի, որ Ատաբազարի ոճրագործութեան վայրն երթալով, ինքն ևս կատարէ հարկ եղած քննութիւնները։

—Նիկոմիդիայէն առ Սադ. ուղղեալ նամակ մը ուշադրութիւն կը հրաւիրէ քաղաքին արեւելեան կողմը գտնուած ճահիճներուն վրայ, որք օդն ապականելով այլ և այլ հիւանդութեանց տեղի կ'ուտան։

—Զինուորականաց հագուստներու համար տեղական արտադրութենէ յիսուն հազար մետրի չափ չայագ պատրաստուած են, որք՝ կայս. հրամանաւ՝ հանդերձեղինաց մթերանոցին յանձնուած են զինուորական հագուստներ շինուելու համար։

—Պետական Խորհուրդն որոշած է տալ Հաճիպեար էֆէնտիի խնդրած մեծնաշնորհը՝ թրամվէյի գիծ մը հաստատելու համար Ատաբազարէն մինչեւ երկաթուղւոյ կայարանը։ Այդ խնդրոյ վերաբերեալ պաշտօնագիրք յանձնուած են Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

—Մանաստիրի գաւառական լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ տեղական կառավարութիւնն իմանալով որ հելլենացի աւազակաց խումբ մը սահմանագլուխը պիտի անցնի և թէ սահմանագլուխն վրայ եւս աւազակաց երկու խումբեր պահուրտած են, գինուորաց գումարտակ մը կը զրկէ դէպի սահմանագլուխ, ուր վեց հոգիէ բաղկացեալ հելլենացի աւազակաց խումբի մը կը պատահի։ Երկու կողմէ կռիւ մը տեղի ունենալէ յետոյ աւազակաց վեցը կ'սպաննուին։ գինուորներէ ոչ ոք կը վնասուի։

—Հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատան մէջ երկթուղեաց տնօրէն Խայրի պէյ մի քանի օրէն Իզմիր պիտի երթայ ներկայ գտնուելու համար մինչեւ Սամսուն երկաթուղւոյ գծին բացման։

—Օսմ. Ծխախոտի Բէյթին Իզմիրի ճիւղին քննիչ Պ. Ալֆրէտ Ուիթալ Ը. Պոլիս փոխադրուած է հսկողի պաշտօնով։

—Իզմիրի Ֆրանսական գաղթականութեան երիցագոյն անդամը՝ Պ. Ժօզէֆ Էդիէն Ֆիրմէն Կիւյս մեռեր է ի հասակի 92 ամաց։

—Ռուսական դեսպանատան առաջին թարգման Պ Իվանոֆ արձակուրդով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Ռուսիա։

—Սերաստացի Իպրահիմ անուն մարդ մը երէկ ոստիկանաց ձեռքէն փախաւ երբ Պոլսոյ բանտը կը տարուէր, սակայն ոստիկանք հալածելով, ձերբակալեցին զնա։

—Ըստ տեղեկութեանց Հ-էէէ-Ը, ոստիկանութիւնն իմանալով որ Սամաթիոյ ոստիկանութեան պահականոցին կիցը գտնուած յանոց յատուկ վայրի մը մէջ յառաջիկայ կիրակի օր բժիշկի մը կողմէ բանախօսութիւն մը պիտի ըլլայ, զանազան հիւանդութեանց վրայ, անմիջապէս արգիլած է, որովհետեւ պաշտօնապէս արտօնութիւն առնուած չէր կայս. կառավարութենէն։

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ

Լ. ԵՒ Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ ԸՆԿ.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5/17 մարտ 1890

Տ.

Պատիւ ունիմք ծանուցանել թէ՝ Խ. Լ. և Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ եղբարք անուամբ ընկերութիւն, որոյ մասն կը կազմէինք, լուծուած լինելով, ամսոյս 1 13էն սկսեալ նոր ընկերութիւն մը կազմած ենք

Լ. և Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

անուամբ, և վաճառատուն մը հիմնած ենք ի Պոլիս, Եէնի Ճամի, Զիլինկիրլէր փողոց, թիւ 51, նոյնպէս և մի մթերանոց ի Մըսըրլը խան, թիւ 3։

Մեր նորակազմ ընկերութիւնը պիտի զբաղի յատկապէս ամէն տեսակ խուրասանի և շինուածանիթի առևտրով։

Լաւագոյն խնամք վերապահած ենք մեզ արուելիք հրամանները կատարելու և արժանի հանդիսանալու համար այն վստահութեան որով պիտի բարեհաճին պատուել զմեզ։

Վերոյիշեալ լուծուած ընկերութեան պահանջից գանձումնք ինչպէս նաեւ պարտուցն վճարումնք Խաչիկ աղա Շամտանճեանի կը վերաբերին, որպէս կը հաստատէ Ինքն իւր շրջաբերականաւ, որոյ պատճէնը կ'երեւի մեր շրջաբերական թղթոց դիմացի երեսին վրայ։

Կազաշնիք Տ. որ բարեհաճիք նշանակել մեր իւրաքանչիւրոյ սառորագրութիւններն, որք ի սառորեւ, և ընդունիլ մեր խորին մեծարանաց հաւատին։

Լ. և Թ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԶՕՐԱՎԱՐ ԲԻՖԲՐԻՎԻ

ՆԱԽԱՐԱՐԱՊԵՏ ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ

Պերլին, 20 մարտ

Կ-յր-Ը-Ը Պ-ղոն-Ը-Ը (Ռայխսանցայկըր) կը հրատարակէ կայսերական հրովարտակն, որով Պիզմարք Իշխան կ'արձակուի իւր բոլոր պաշտօններէն, և Զօրավար Ֆափրիվի կ'անուանի Նախարարապետ Դերմանիոյ։

Կոմս Հէրպէրթ Պիզմարք առժամապէս արտաքին գործոց Նախարարութեան պաշտօնը պիտի շարունակէ։

Կայսրը Դքսութեան աւագ տասիճանը տուաւ Պիզմարք Իշխանին, «Լաւենպուրկի Դուքս» անուամբ, և Մարեշչալի տիտղոս, իրրեւ հեծելազօրաց աւագ զօրապետ։

Պերլին, 20

Ն-ը-ա Ց-յէ Ալէք-ն Զ-յ-ռ-ն կը ծանուցանէ Զօր. Բաֆրիվիի անուանումը Նախարարապետ Դերմանիոյ։

—Կ'ըսուի թէ Պիզմարք Իշխան քիչ ժամանակ պիտի մնայ ի Պերլին։ Ամէն պատրաստութիւնք կը կատարուին իւր բնակարանի փոփոխութեան համար։ Ի Ֆրիտրիխսրուէ պիտի հաստատէ վերջնապէս իւր բնակութիւն։

—Պաշտօնագիրն որով կայսրը կ'ընդունի Պիզմարք իշխանին հրաժարականն՝ այս երեկոյ ժամ 3ին յանձնուեցաւ Իշխանին, ի ձեռն կայսեր քաղաքային և զինուորական դիւանապետաց, Պ. ֆոն Լուքանուս և Զօր. ֆոն Հանքէ։

—Ն-յէ-Ը Զ-յ-ռ-ն կը գրէ.

«Քաղաքական կարգի մէջ մեծ փոփոխութիւն մուծանել չուզուիր։ Բացարձակ պէս կը հաւատան թէ արտաքին աշխարհավարութեան մէջ ո՛ և է փոփոխութիւն տեղի չպիտի ունենայ։ Կայսրն և Պիզմարք իշխան կատարեալ համաձայնութեամբ որոշած են Տէրութեան արտաքին աշխարհավարութիւնը, զոր պիտի շարունակեն Պիզմարքեան դպրոցին պատկանող դիւանագէտք։

—Վ-էէլ Զ-յ-ռ-ն, Պերլինը թ-ղը-լ-ը և Ն-էէ-ը Զ-յ-ռ-ն միաբերան կ'ըսեն թէ զօրավար Բաֆրիվի պիտի հետեւի Պիզմարք իշխանին աւանդութեանց, երբեակ նիզակակցութեան պահպանման մասին։

Սոֆիա, 20 մարտ

Պալքանեան Դործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ Գերմանիոյ ընդհանուր հիւպատոս Պաւոն ֆոն Վանկէնհայմ ծանուցած է պուլկար կառավարութեան թէ ռուս կառավարութիւնը ճիշդ դատած է Պուլկարիոյ տուած հաշիւը՝ դրաւման ծախուց համար, և կը խնդրէ որպէս դուսմար յանձնաբարիգի և Ստորին-Երկրաց Պանքային ի Բարիզ, ի հաշիւ ռուս կառավարութեան։ Պաւոն ֆոն Վանկէնհայմ առ այս ըստացագիր պիտի տայ Պուլկարիոյ Ազգային Պանքային։ Դալով զինուց եւ ռազմամթեաց հայթայթման համար եղած պահանջման, պատերազմական Նախարարութիւնն այժմ կ'ուսումնասիրէ այդ հաշիւները։

Բեղրաստուրկ, 20 մարտ

Բոլոր ռուսք լրագիրք, ի բաց առեալ Կ-յ-ռ-ն, Նպաստաւոր գուշակութիւններ կ'ընեն Պիզմարք իշխանի հրաժարման վրայ։ Միջազգային աշխարհավարութեան նկատմամբ, Ն-վ-ռ-ի կը գուշակէ որ գերմանական աշխարհավարութիւնն հիմնովին պիտի փոխուի, յօդուտ Դերմանիոյ և Եւրոպայոյ։ Նոյն լրագիրքը կը յարէ թէ Դերմանիոյ գերիշխանութիւնը կարելի չլլայով առանց Պիզմարքի, Ռուսիոյ գիրքը աւելի զօրաւոր պիտի ըլլայ։ Ն-վ-ռ-ի կ'ըսէ թէ Ռուսիա, առանց ժամանակ կորնցնելու, պարտի զօրացնել իր գիրքը, և թէ այս արդիւնքին հասնելու առաջին պայմանն է ազգային զօրաւոր աշխարհավարութիւն մը։

—Սխալ է այն զրոյց թէ Ռուսիա զօրք կը համախմբէ ափիզանեան սահմանագլխին վրայ։

—

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԴՐՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 21 մարտ

Ֆրանսերէնագրք մամուլին դրութեան վրայ Պ. Թիւրէլի հարցապնդումը վիճաբանութեան առարկայ պիտի ըլլայ յառաջիկայ երկուշաբթի։ Կառավարութիւնն այս առթիւ պիտի ծանուցանէ Երեսփ. ժողովոյն թէ մաքսային ամենէն աւելի նպաստաւոր դրութիւնն ի գործ պիտի դրուի մինչեւ 1892։

Զանզիպար, 19

Զանզիպարի վեհապետը, գերմանիոյ իշխանութեանց հաւատութեամբ, երկու պատուիրակներ դրկեց ի Ֆարիւ-Սալամ, հաշտութիւն դոյացնելու համար ընդ մէջ Արաբաց և Գերմանաց։

Լէմին փաշա Պակամօյ կ'երթայ նորէն, (հաւանօրէն այս հաշտութեան գործին համար)։

Մասուա, 19

Մենելիք թագաւորը կը շարունակէ յաւաջանալ Ատուայի վրայ։ Մարտ 1ին յայտնուա ծանու[illegible]ցաւ թէ Ամսամանկալա [illegible]լած է Մենելիք թագաւոր[illegible] (Հապէշստանի)։

Լոնտոն, 20

Լիվրբ[illegible] [illegible]ոցաց մեծագոյն մասը կ'աշխատի[illegible]

Ի Լոնտոն, կը[illegible] ի թէ առաջիկայ շաբաթ օրէն [illegible]ն հանքածուխը չպակսի։

ԳՐԱՄԱՏԱՆ

ՂԱՅՌԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 9 մարտ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱՓՈՒՐՈՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայի)	...	110
3 » » » (վճարելի)	...	109 5/8
3 » Բարիզի » (պանքայի)	...	22 95
3 » » » (վճարելի)	...	23 2 1/2

Օսմանեան Քանոնիքիւլ

Երեկ երեկոյ գոց. (Մէրկէզ Ութ)		19 34
Զօրաւոր գոցուելէն վերջը	»	19 34 1/2
Բերայի մէջ	»	19 32
Առաւօտուն բացուելուս	»	19 34 1/2
Կէս օրին	»	19 36

ԻՍԹԻՊԱՆՋԻ ՏՈՒՆԻԼԻ

Երեկ երեկոյ		19 15
Այս առաւօտ		19 18
Կէս օր		19 25

ԸՆԹԱՑՔ ԱԹԷՆՔԻ ՓՈՍՏԱՅԻ

Փոխանակութիւն	Ա. Մէրկէզ	40
»	Բ. »	23 35
»	Գ. »	20

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՏՈՒՆԻԼԻ

Սովրէթ Ռուսիոյ	Ամսոյ Էջ	4 28
Գրէտիտ Ֆոնսիէրներ	Օսմ. »	8 29
Ռանտ տը Ֆրանս	» »	7 15
Սուէզ Հաճի և վարկերը	» »	4 95
Թրամվայ	» »	80
Բուլկարի երկաթուղի	Ֆր.	72
Ոսպիտալիոն տը Բրիօրիթ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լանտիսի	Գ. կ.	118

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքոց	»	87 26
Անգլիական ոսկի	»	110 18
Իմպերիալ	»	90 20
Գրիմիզ	»	51 15
Բուլկարի թղթադրամ	»	8 34
» ոսկեայ	»	77
Մէճ. արծաթ (տարբ)	»	108 18
Վենետիկ	»	103 20
Հինգոց	»	103 20
Միլանէզ	»	103 20
Թրաֆիկէ	»	101
	»	9 10

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 20 Մարտ, ժամ 3 վայր. 40 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	87 85
» » 4 ½ %	105 92 1/2
Օսմանեան քանոնիքիւլ Մէրի Դ.	18 2 1/2
» երկաթուղի	71 50
» Բէյթի բաժնեթուղթք	518 75
Պանք Օթոման	539 12 1/2
Դրեսդ Լիոնէ	717 50
Իտալական Ռանթի 5 %	92 15
Էլիզենական 5 %	454 50
Ռիսիրթիթ Թիւրք	487 50
Եգիպտական միացեալ	476 87 1/2
Պանք տը Բարի	785
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	428 75
Ռուէիզի ջրանցք	2707 50
Սպանիական արտաքին	73 1/4
Զէք Լինտրպրի վրայ	25 24

Լոնտոն, 20 Մարտ, ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քանոնիքիւլ	97 3/16
Օսմ. » Մէրի Դ.	17 13/16
» » » Ա.	40
» » » Բ.	23 7/8
» » » Գ.	18
Փոխառութիւն 1877	102 3/8
Պանք Օթոման	11 3/8
Եգիպտական միացեալ (Ինթիֆիյէ)	94 3/16
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	105
Տարբ Սանիէ	84 1/8
Տօմանիոյ (փոխառ. Բաշիկ)	104
Էլիզենական 5 %	89 1/2
Մանտրոլ »	74 1/2
Ռուսական 1889	93 7/8
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 23 1/2

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 20 Մարտ, ժ. — վ. — երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 3 %	87 72 1/2
Օսմանեան քանոնիքիւլ Դ.	17 97 1/2
Օսմանեան երկաթուղի	71 62 1/2
Եգիպտական միացեալ	476 25

Վիէննա, 20 Մարտ, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	84 50
» Բէյթի բաժնեթուղթք	109 50
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 90

Պերլին, 20 Մարտ, ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 37 1/2
Բուպլ թղթադրամ	220
Օսմանեան երկաթուղի	78
Օսմանեան քանոնիքիւլ Մէրի Դ.	17 90

ՄԱՆԿԱՆՑ ԳԻՐՔԸ

ԿԱՄ

ԹՈՂԱՐԿՈՒՑՈՂ ԳԵՐԱԳԱՆՑ

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ՆՈՐ ՈՃՈՎ

100ը 15 ՊՐՇ. այսինքն հատը 6 փարայ

Հարիւրի չափ պատկերներով զարդարուած այս քերականը շատ տեղը և գրատուներ մինչեւ ցայժմ 20 փարայի կը վաճառուէր, ուստի պարտաւորացանք ըստ խնդրանաց մեր յաճախորդաց, նախորդ գինին վրայ զեղչ մը ընել, որպէս զի կարելի լինի ամենայն տեղ ծախուիլ 10 փարայի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, կեդրոնատեղին է Մարզարեան գրատունը Կ. Պոլիս Մեծ ճան փողոց թիւ 57։ 344 1—2

ՅՈՒՅԱԿ ԱՌԱՋԻՆ

1890 Տ-ր-ց Հ-ն-ն-ա-ր-ա-ն

Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

(Մինչ ցվերջ փետրուարի)

Բարեգութ Տեարք՝

	Ընդ. դրամ
Ալիքսան և Խաչիկ Խորասանճեան	864
Բ. Տ. Մ. Մանուկեան	864

պատերազմիկներուն. ասոր համար, երկու երեք օրուան պայծառ օդերէն յետոյ, յորդահոս անձրեւն որ կը տեղայ այս պահուս, երկիւղ կ'ազդէ ինձ, զի մի գուցէ յետադարձ արշաւանք մ'ընեն յԱյնթապ, ուր արդէն իրենց ներկայութիւնն մի քանի շաբաթ փակել տուաւ մեր վարժարանները, և յաւէտ կամ նուազ ինչս պատճառեց արհեստաւորներուն, վաճառականներուն և այլոց, բաց ի բժշկից.

Իսկ այն բանը, որ նոր տարւոյս հետ կ'սպասուէր ակնապիշ, այն է քաղաքիս զպրոցներու վարչութեան միացումն, ծրագիրներու, դասագրքերու և ուղղութիւններու ներդաշնակութիւնն, վերջապէս համերաշխ գործունէութիւնն, անդառնալի կերպով հրաժեշտ տուաւ. Այս միացման համար ի զուր ժողովներ կազմուեցան եւ թուղթեր մրոտեցան, ի զուր աշխատեցաւ երբեմն Եղնիկ Սրբազան Ա. պահուներն, ի զուր յոգնեցաւ վերջապէս Ամեն. Կաթողիկոսն Կիլիկիոյ. Գործոց դէկը վարող ոմանց կոյր իմացականութիւնն վերջ տուաւ գեղեցիկ յոյսերու, և անձնական նկատումներու դատն յաղթական կանգնեցաւ. Աբեւելեան թղթակիցն, որ կ'սպասէր ցարդ իրաց ելքը տեսնել եւ յաջողութիւնն աւետել, չկրնար ուրեմն հաստատական պատասխան տալ այն ազնիւ նամակագրին, որ Աբեւելեան յունուար 24ի թերթին մէջ, այս խնդիրը կը քննէր և իրր լրացեալ ինչ բարեմաղթութիւններ կ'ընէր, յայտնելով միանգամայն այնպիսի ճշմարտութիւններ, որք պիտի սարսեն անչուշտ Այնթապի հայերուն բաղդը վճռող անչափ եռատանին. Դեռ չէ հասած ժամանակն որ յայտնուի ամէն ճշմարտութիւն.

Ազգային գործոց մէջ ոչինչ կայ նշանակելի. տարտամ եւ անհոգի շարժում մը միայն կը տեսնուի այն շաւղին վրայ, որ գծուած է արդէն իրաց ընթացքով, նոր խորհուրդ և ծրագիր ցմիչտ բացակայ, կրօնական և բարոյական զօրութիւնն նոյն վիճակի մէջ, եկեղեցւոյ օրէնք, մանաւանդ տնուսական խնդրոց, մասին արտաքին յարձակմանց դէմ անպաշտպան, այնպէս որ կրօնական ազատութիւնն, բարեխնամ պետութեան կողմանէ շնորհեալ յօգուտ ամէն հպատակաց, մեր ապիկարութեան պատճառաւ մերթ ինքնաբեր կը լինի մեզ. Հագիւ մի քանի շաբաթ կայ, որ հանրածանօթ Մկրտիչ Արղեանց հայ եկեղեցւոյ մի զաւակը պակեց իր քեռիին հետ և երբեմն հայ զպրոցի հայ վարժապետ մը դիմեց բողոքական պատուելիին նմանօրինակ դէպքի մէջ. Եթէ հոս ալ գտնուէին Մ-ի-ի նորավէպին Սիմոն Տերոյեանները, կամ եթէ ամէն մեղօք պակելոց ներելի ըլլար մեզ ազգին ծոցը, պէտք չկար այս մասին իրար անցնելու. սակայն, հոս, անհրաժեշտ դարմաններ պէտք են այս չարագուշակ հոսանքին առաջքն առնելու համար, զի պակաս չեն, ոչ միայն Արեւելեան և պատուելի, այլեւ Արեւելեան Աբեղաներ, Բաղդէացի մուրացկաններ որ 5 դրուշով ալ կրնան պակել, եթէ ազգային իշխանութիւնը տկարանայ իր նախահոգութեան պարտուց մէջ, ինչպէս որ օրինակները տեսնուած են.

—Ազգային աղջկանց վարժարանի մատակարարութիւնը յանձնուած էր մի քանի տարիէ վեր՝ Հռիփսիմեանց Պարգասիրաց ընկերութեան, որ այժմ դրամական նեղութենէ տոիպեալ կը թողու զայն ազգին վրայ. Ցաւալի է որ, աղջկանց վարժարանին պաշտօնէից մէջ նուազում, կամ ծախուց խնայողութիւն կ'ըլլայ, մինչ այս խնայողութիւնը ուղղամիտ վարիչներու հաշուով, ուրիշ տեղ փնտռելու պէտք կար. Աղջկանց Ազգ. վարժարանը, ճըշմարիտ է ըսել թէ, զգալի ծառայութիւններ ըրած է ազգին, թէեւ նուազ ծախքով եւ մանկավարժական հմտութեան նըւազ յաւակնութեամբ. Այս վարժարանին աշակերտուհիք մաքուր հայերէն լեզու եւ մշակեալ միտք ստացած են, եւ նոցա կազմած Ընթերցասէր ընկերութիւնը, Այնթապի գեղեցիկ սեռին համար ընտիր նորութիւն մ'է, որ պատիւ կը բերէ թէ ընկերուհեաց, թէ հիմնադիր Արժ. քահանային եւ թէ նախորդ տնօրէնին. Պէտք չէ ուրեմն անիմաստ խնայողութիւններով տկարացնել այսպիսի հաստատութիւն մը, որպէս փակման դատապարտուեցաւ բազմահայ և կարեւոր թաղի մը դպրոցը՝ չարամիտ կծծութեամբ.

—Խեղճ Մորմոններ, Ամերիկայի մէջ կը ճնչուին, Ասիա կը վազեն, հոս ալ անօթի, ծարաւ, թշուառ կեանք կ'անցընեն, մարդ չգիտէ ասոնք յիմա՞ր են, թէ իրօք ներշնչեալ երանելիներ, որ գերմարդկային զոհողութիւններ կ'ստանձնեն հոգիներ փրկելու համար. Այնթապի երկու մնայուն սուսէ-ընկերն մին, երիտասարդ հասակի մէջ մեռաւ անցեալները ծաղիկ բռնուած, իսկ միւսն, խուլ և ողորմելի արարած, կ'սպասէ Ժողէփ Սմիդի շնորհներուն, խեղճուկ կրակարանին մարած փայտերուն մասը.

—Մեր բժշկաց դասուն վրայ Նշանակելի յաւելուած մ'ունեցանք. Տոքթ. Գրիգոր Պողոսեան, երբեմն Այնթապի գոլէճի ուսանող եւ Հուսուցիչ, Ամերիկայի մէջ բժշկական բազմաճիւղ ուսումներով օժտուած, վերադարձած է մի քանի ամիսէ ի վեր. Ցարգելի երիտասարդը, նոյնպէս գոլէճի ընթացարտ Սողոմոն էֆ. Նիկողոսեանի հետ, որ ատամնարուժութիւն ուսած է յԱմերիկա, օսմ. բժշկական ժողովէն ալ վաւերացում ստացած է.

ԵՐԵՍԻԱ, 21 փետր.

Քաղաքիս հիւսիսային պարսպէն դուրս գտնուած Դրս քաղաք անուանեալ արուարձանին մէջ բնակող Հայոց թիւն հետզհետէ ստուարանալով այժմ կը հաշուին 110 տուն կամ 600 անձինք. Սոքա կրօնական կեդրոններէ հեռի գոլով, գուրկ կը մնան հոգեւոր մխիթարութիւններէ եւ ենթակայ զանազան դժուարութեանց. Նոյն արուարձանը օժտելու համար Ազգ. ամենակարեւոր հաստատութեամբ, տեղւոյն ազգայիններէն խումբ մը բարեսէր անձինք, յԱզգ. Առաջնորդարան դիմելէ յետոյ կ'աշխատին այժմ անդ հաստատելու հայկական Մատուռ մը, գերեզմանատուն և դպրոց. Գոհութեամբ կը յիշենք թէ վերջերս այս նպատակաւ ի ձեռն նոյն ազգայնոց գնուեցաւ անդ հարկ եղած գետինը. սակայն ամենամեծ մասամբ նիւթապէս աղքատ գոլով տեղւոյն ազգայինք, արտաքին մեծ ձեռնտուութեանց անհրաժեշտ կարօտութիւն ունին, ի գլուխ հանել կարենալու համար այս կարեւոր այլ դժուարին ձեռնարկ.

—Քաղաքիս փողոցած մէջ նշմարուած աղտեղութիւնքը՝ յորոց առաջ կուգայ մթնոլորտի ապականութիւն՝ անհետացընելու նպատակաւ, ներքնուղիներ չինելու համար այժմ լուրջ ջանքեր կը լինին կառավարութեան կողմէ. Կը մաղթենք որ ի գլուխ ելնէ այս ամենակարեւոր գործ, և քաղաքն ազատի աննախանձելի վիճակէն՝ որ առողջական տեսակէտով մտանգաւոր և սպառնալից է միշտ.

—Քանի մը շաբաթ առաջ թուրք երիտասարդ մը կ'առաւանգէ Մարտինցի գաղթականի մը աղջիկը, որոյ հետ կը փախչին ի Սուլթան Թէփէ. կառավարութիւնը բերել տալով կը հարցաքննէ զայնս, և աղջկան անձնայօժար յայտարարութեան վերայ, կ'ըստիպուի արտօնել անոնց ամուսնութիւնը, որ կ'իրագործուի անմիջապէս. բայց քանի մ'օր առաջ նորամուսին երիտասարդի հրացանակիր գիակը կը գտնուի պարտիզի մը մէջ. Կառավարութեան կողմէ կատարուած քննութիւններէ յետոյ ձերբակալեցաւ կառավարական ըստորնակարգ պաշտօնեայ ուրիշ երիտասարդ մը, որ կը համարուի հեղինակ այն եղերական դէպքի, իբրեւ նախկին նշանած ծանուցեալ աղջկան.

—Վերջերս քաղաքիս մէջ ճարակեալ ծանօթ հիւանդութիւնն, տանկ կամ ինֆլուէնցա, համեմատութեամբ նախընթաց շաբաթներու՝ սակաւ ինչ նուազած կը թուի. Բայց ի գիւղս՝ հիւանդութիւնը դեռ կը տիրէ համաճարակ սաստկութեամբ. Գ. Կ. Ո.

ԱՖԻՈՆ-ԴԱՐԱՀԻՍԱՐ, 1 մարտ

Վարժարանք 12 օր փակ մնալէ ետք բացուեցան փետր. 6ին և կը շարունակուէին ցարդ, և ահա մի ուրիշ պատճառ դարձեալ փակման կը դատապարտէ զանոնք.

Մի թէաարրըմ պէյն՝ ըստ մասնաւոր խնդրագրոյ Ս. Առաջնորդին՝ կ'ազդարարէ Թաղ. Խորհրդոյ գոցել այն մասնաւորաց վարժարանները որոց բացումն արտօնեալ չէ Մէարիֆէն եւ ուսուցիչներն չունին վկայագիր ըստ տրամադրութեան կանոնի.

Քաղաքիս մէջ կան հինգ վարժարաններ արական սեռի, որք պիտի փակուին անշուշտ երբ այս հրաման գործադրուի.

Ս. Առաջնորդն թուէս երեք օր առաջ գնաց Քիւթահեա, ուստի հրաւիրուած էր յատուկ հեռագրով. կը լսենք թէ հոն 100է աւելի անձինք բռնտարկուած են վէճի մը առթիւ, որոյ պատճառն է, ըստ ոմանց, հարկահաւաքի մը չորթած գումարն. իսկ, ըստ այլոց, նոր բացուած մասնաւոր վարժարան մը.

Մոգական լապտերի ներկայացուցիչը մեկնած է աստի. արդէն երկու շաբաթէ ի վեր դադրած էր գործելէ, զի թաղ. խորհուրդն արգիլած էր զինք սպառնալով ձեռքէն առնուլ գործին եթէ յարատեւէ.

—Կը լսուի թէ անուանի աւազակ Օսման՝ իր ընկերներով վերջերս յաջողած է Գըր-Էլիի կողմերը կողոպտել եօթն կառք լեցուն ճամբորդներ՝ որք ունին եղեր իր 1500 ոսկւոյ հարստութիւն. Ասոր վրայ զրկուեցան տեղէս և յայլոց ոստիկանաց խումբեր.

ՄՈՒՍԱ ՊԷՅԻ ԴԱՏԸ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐՑԱՔԵՆՆՈՒԹԵԱՆ

ԿԱՐԱՒԱՆԱՊԵՏ ԱԼԻ ԱՂԱՅԻ

ԱՌԱՋԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆԻՉ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

Շարունակութիւն երկրորդ հրատարակութենէ

Ալօ կամ Ալիքսան յայտարարեց թէ անցեալ Բամազանի չորսին իրիկունն արեւը մարը մտնելու պահուն, գիւղէն ճամբայ ելեր է իրենց գիւղէն մէկ ու կէս ժամ հեռու գտնուած Զուքուր գիւղն երթալու ու հաց գնելու համար եւ ճամբան Լոհոր ջուրին քով իջեւանած կարաւանի մը մտնելու պահուն, լերան ստորոտէն շորս ձիաւորներ եկեր են. Զայս տեսնելով ցորենի արտի մը մէջ պահուըտեր է. Այս ձիաւորներ, զորս ճանչցեր է թէ Մուսա պէյը, Իօմէր պէյը, ճէզպիր պէյն ու Զալօ Մուրատն են, կարաւանին մտնելով քիչ մը նստեր են եւ յետոյ անոնց եկած կողմէն յիսունի չափ հետիոտն մարդեր եւս գալով կարաւանին խառնուեր եւ բեռերու չուանները կտրեր են. Ձիաւորք բեռնաւորեալ չորս ձի ու ջորի մը առնլով մեկներ, իսկ հետիոտն եկողներն ալ հացեալ ապրանքներն աւարի տուեր են. Ասոնց մեկնելէն յետոյ ինքն ու ընկերը Զանքօ չհամարձակելով առաջ երթալ, իրենց գիւղը վերադարձեր են, և թէ այդ դէպքը կատարուած պահուն իրենց գիւղացիներէն ոչ ոք տեսած են այդ կողմերը. Ալիքսան ըսաւ թէ Ալի աղա Գոլիս գալու ատեն իրենց գիւղն հանգիպեր և շատ մը մարդեր նորա շուրջը հաւաքուեր են. Ալիքսան ու Զանքօ ըսեր են թէ տեսած են Ալի աղայի կողմակիցը. Ալի աղա լսելով զայս տեղեկութիւն հարցուցեր է թէ ի՞նչպէս տեսած էին և ո՞վ էին զինքը կողոպտողները. Ալի աղա խոստացեր է տալ իրենց ճամբու ծախքն եթէ Գոլիս գալով վկայութիւն ընեն. Ալիքսան և Զանքօ համակերպելով, Գոլիս եկեր են. Ալիքսանի հարցուցեցաւ թէ հացն ամեն իրիկուն Զուքուր գիւղէ՞ն կ'առնուն, պատասխանեց թէ երբեմն իրենց գիւղէն և երբեմն Զուքուր գիւղէն. Նոյնպէս հարցուցեցաւ թէ ձեր կիներ՞ը կը պատրաստեն հացը, պատասխանեց թէ տան մէջ կը պատրաստուի. Դարձեալ հարցուցեցաւ թէ ի՞նչ պատճառաւ իրիկուան ուշ ժամանակ մէկուկէս ժամ հեռաւորութեամբ գիւղ մը գնացած էին, քանի որ հացը տան մէջ կը պատրաստուէր. Ալիքսան պատասխանեց թէ իւր ըսածը հասկցուած չէր, թէ ինք «եփուած հաց» ըսած չէր այլ հաց պատրաստելու համար ցորեն գնելու գնացած էր. Կրկին անգամ հարցուցեցաւ թէ ցորեն առնլու համար ցերեկին ժամանակ չէ՞ր գտած և իրիկունը յետոյ գնացած էր. Ասոր ալ պատասխանեց թէ իրիկուան միայն ժամանակ կ'ունենար և այդ պատճառաւ գնացած էր.

Զանքօ կամ Ճիհանկիր հարցաքննուելով յարեց թէ, Բամազան չորսի շաբաթ օրն վերոյիշեալ Ալօի հետ իրենց գիւղէն երկու ժամ հեռուն գտնուած Զուքուր գիւղը գնացած էր կորեկ գնելու եւ յետոյ մութին վերադարձած. Զանքօ անմիջապէս լեզուն փոխելով, ըսաւ թէ Զուքուր գիւղը գնացած չէին այլ ճամբան ժամը 12ին մօտ Մուսա պէյի, Իօմէր պէյի, ճէզպիր պէյի, Զալօ Մուրատի գալը տեսած էին, որք Լոհոր Ջուրին մօտ գտնուած կարաւանին մօտ երթալով նստեր են և թէ իրենք քսան քայլ հեռուն ճամբուն վրայ գտնուած ցորենի արտի մը մէջ պտտուրտեր են. Ինչ յետոյ 50—60 ի չափ հետիոտն մարդեր եւս ձիաւորներու եկած կողմէն գալով, այս վերջնոց քով կեցեր են. Զանքօ այս վերջին եկողներուն մէջ Պէյտոն ու Բըզքոն միայն ճանչցեր է. Ասոնք եկածնուն պէս սկսեր են հակերն աւարի տալ և չորս ձիու ու ջորիի մը վրայ ապրանքներ բեռցնել զորս Մուսա պէյ առեր տարեր է և հետիոտն եկողներն ալ հակերու չուանները կտրելով, կրցածնուն չափ ապրանք առեր ու գացեր են. Զանքօ ըսաւ նաև որ չէր գիտեր թէ հոն բան մը մնացա՞ծ էր թէ ոչ և թէ հոն գիւղացիներէ ոչ ոք տեսած էր. Ալի աղա Զամանխան գիւղը գնացած էր և իրենք ալ, չհամարձակելով Զուքուր գիւղն երթալ, իրենց գիւղը վերադարձած էին. Զանքօ ըսաւ նաև թէ այդ դէպքէն երկու ամիս յետոյ Ալի աղա, զինուորներու հետ, իրենց գիւղը գնացեր և իրենք ալ հասկնալու համար թէ այդ զինուորք ի՞նչ պատճառաւ եկած էին, Ալի աղայի մօտեցեր են և ճանչցեր են զնա. Զանքօ իւր ընկերոջ Ալօի ըսեր է թէ այդ այն Ալի՞ն է, որու ապրանքները կողոպտուեցան. Ալի աղա, իրենց այս խօսքերը լսելով, իրենց մօտեցեր, «ի՞նչպէս տեսաք» ըսեր և առաջարկեր է իրենց որ վկայութիւն ընեն. Իրենք եւս պատասխաներ են թէ ցորենի արտի մը մէջ պահուըտելով իւր (Ալի աղայի) կողոպտուիլը տեսած են և թէ վկայութեան կ'երթան եթէ մօտ տեղ մը ըլլայ. Ալի աղա եւս յանձն առեր է իրենց ճամբու ծախքն հոգալ որպէսզի վկայեն ինչ որ տեսեր են. Ասոր վրայ Ալի աղայի հետ Գոլիս եկեր են. Այդ դէպքին տեղէն իրենց գիւղը վերադառնալէ յետոյ, արմտիք առնուլ չեն գնացեր և գիւղի ամբարանոցէն գներ են բարձր գնով. Զանքօ յայտարարեց թէ այդ դէպքը պատահած տեղն իրենց գիւղէն երկու ժամ հեռաւորութիւն ունի և Զուքուր գիւղին մէջ կը գտնուի. Երբ իրենց հարցուցեցաւ թէ ի՞նչ պատճառաւ առանց կորեկ առնլու իրենց գիւղը վերադարձած են, քանի որ Զուքուր գիւղը գնացած էին, և թէ քանի որ իրենց գիւղն այդ դէպքը պատահած տեղէն երկու ժամ հեռաւորութիւն ունի և իրենք ալ միջօրէէն յետոյ ճամբայ ելած են իրենց գիւղէն, ի՞նչ պատճառաւ մինչեւ իրիկուն ճանրան մնացած են, պատասխանեցին թէ չհամարձակելով անցնիլ որոշեր են աւելի դրամ վճարելով գիւղէն առնուլ ու վերադարձեր են, և թէեւ միջօրէէն յետոյ ըսած են, սակայն միջօրէն չատ անցած է և այս տեղի ժամ 11ին պէս է եղեր. Իրենք մինչեւ որ ջուրին քով գնացեր են արեւը մարը մտեր է. Զանքոյի հարցուցեցաւ թէ Ալօն՝ «արեւը մարը մոնելէ յետոյ գիւղէն ճամբայ ելանք» ըսած է. Զանքօ պատասխանեց թէ ինք թէեւ միջօրէէն յետոյ ըսած էր, սակայն իրիկուան դէմ էր և թէ մինչեւ որ գնացեր են արեւը մարը մտեր է.

Մուսա պէյ հարցաքննուելով պատասխանեց թէ ինք Բամազան չորսին Պարիզէն գիւղը կը գտնուէր. Նոյն օրն իրիկուան դէմ Վճռաբեկ ատենի անդամ Իպրահիմ պէյ Ավզոթ գիւղն եկեր է և Մուսա պէյ Ն. Վանմութեան կողմէ զրկուած Ավզոթցի Բէշիա Զաուշի որդւոյն Մէմիի հետ, առաւօտեան դէմ ճամբայ ելնելով, արեւու ծագելէն յետոյ Ավզոթ ժամաներ և տեսնուեր է Իպրահիմ պէյի հետ. Մուսա պէյ յայտնած է թէ իրեն դէմ բացուած գատն անհիմն է զի ինքն Ավզոթի մէջ իմացած է կարաւանի կողոպտուիլը. Մուսա պէյ նոյնպէս ըսած է թէ անոնք որք իրեն դէմ վկայութիւն ըրած են, իրեն դէմ գատ բացողներու հետ ժամանակ կ'անցընեն, թէ Բաղէշէն Վարդենիս գիւղը տանող ճամբան կէօլպէնտէրէն կ'անցնի Վարդենիսի ճամբուն մէջ կողմէն, և թէ անձնական դատախազ Ալի աղա, հայերու դրդմամբ, յանիրաւի դատ բացած է իրեն դէմ.

Այս խնդրոյն վրայ գրաւոր կերպիւ տեղեկութիւն հարցուած է Իպրահիմ պէյէն, որ գրաւոր կերպիւ պատասխանած է թէ ինք Բամազան չորսի շաբաթ օրը Բաղեշէն մեկնելով, իրիկուան Ավզոթ գիւղն իջեւանած և հետեւեալ կիրակի օրն առաւօտուն Մուսա պէյ այդ գիւղը գալով, տեսնուած է իրեն հետ.

Այս դէպքին վերաբերեալ այն գրութիւնք, որք տեղական քննութեանց արդիւնքը կը պարունակեն, բերուելով, կարդացուեցան. Այդ գրութեանց համաձայն կողոպտուած ապրանքներու տէրերէն Վանեցի Կարապետ Սարգիս Գասմանեան, որուն յայտարարութիւններն արձանագրուած են, ըսած է թէ ապրանց կողոպտուիլը գիշեր ատեն տեղի ունեցած է, թէ ինք անդ չգտնուելով, չը գիտեր թէ տեսնող մը կամ ապացոյց կայ՞, թէ հեղինակներն որո՞նք էին, և թէ խնդրոյն այդ կէտը հարկ էր հարցնել կարաւանպետ Ալի աղայի. Ալի աղա, 1305 մայիս 30ին իրրեւ վկայ հարցաքննուելով, յետ երդման յայտարարած է թէ ապրանքները կողոպտուած են բամազան 5ի իրիկունը չորս անծանօթ ձիաւորներու և 50-60 հետիոտն անծանօթ մարդոց ձեռամբ, չգիտեր թէ ադոնք ո՞ւր տեղացի են և ո՞ր կողման ժողովրդէն. Ալի աղա նոյնպէս ըսած է թէ ադոնցմէ միայն Նուք գիւղացի Զօ անուն մարդ մը ճանչցած է և սակայն անծանօթ մարդէ մը իմացած է թէ այդ աւարառութեան հեղինակներն են Մուսա պէյ, եղբայրն, ազգականներն ու իւր մարդիկը. Ալի աղա յարած է նաեւ թէ այսուհանդերձ ոչ ոք տեղեկութիւն ունի և տեսած է թէ որո՞նք էին կարաւանը կողոպտողները, միանգամայն ոչ է ապացոյց չկայ. Վերոգրեալ գրութիւններէն կ'երեւի նաեւ թէ Բաղէշի ոստիկան-գինուորաց տեղակալներէն Իսկէնտէր աղա խուզարկութիւններ կատարելով, Միժկեան գիւղացի Ցագը Իսմայիլի տան մէջ գտած է ծրար մը գեղին մանուսայի կերպաս. Աբրէնս գիւղին մէջ խոտի դէզի մը տակ գտած է պարկ մը, որուն մէջ կային մէկ քանի ծրար կարմիր և կապոյտ կերպասներ և ուրիշ տեղ մ'ալ պարկի մը մէջ գրուած մէկ քանի ծրար կարմիր և կապոյտ կերպասներ և մաս մը մանուսա. Տան մը ջրհորին մէջ գտնուած են նաեւ էրիկ մարդու կապոյտ վերարկու մը, կնոջ շրջազգեստ մը եւ մէկ քանի ծրար կարմիր ու կապոյտ կերպասներ. Փցած տան մը մէջ եւս գտնուած են թուր մը, վերմակ մը, երկու պարկ եւ ձիու երկու պարկեր. Պառաւ կին մը իմաց տուած է թէ ջրհորին մէջ գտնուած ապրանքներն, Աբրէնսցի հռչակաւոր աւազակ Բիրքիսի կողմէ նետուած էին անդ. Մուսա պէյի գիւղին մէջ եւս խուզարկութիւնք կատարուելով ոչինչ գտնուած է. Այս աւարառութեան դէպքին առթիւ, տեղւոյն մէջ ձերբակալուած են Ցագը Իսմայիլ, Ալի Զէրքօ, Ճէմտին Մուրատ եւ Իօմէր Ցագը Իսա, որք հարցաքննութեան ենթարկուած են. Ասոնցմէ Ալի ցարդ բռնտարկուած կը գտնուի և ասոնց նկատմամբ կը կատարուին հարկ եղած քննութիւնք.

Ոստիկանաց գնդապետ Օսման Ակեահ էֆէնտիի 1305 մայիս 31 թուական գրութեան մէջ, որ վերոգրեալ գրութեանց հետ կը գտնուի, ըսուած է թէ կողոպտուած ապրանքները Ցագը Իսմայիլի կողմէ Այնթապ փոխցուած են սորա հօրեղբօրորդւոյն քով.

Մուսա պէյ իւր այն աղերսագրոյն մէջ, զոր 1305 հոկտեմբեր 16 թուականաւ մատուցած է կ. Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազութեան, ըսած է թէ կարաւանապետ Ալի աղա, իւր ապրանաց Զուքուր գիւղաքաղաքի չրջակայքը կողոպտուած ըլլալուն համար, Բաղէշի կուսակալութեան դիմելով, խնդրած է ձերբակալել կողոպտողներն և երեւան հանել իւր ապրանքներն ու դրամը. Ասոր վրայ ոստիկան գինուորներու տեղակալ Իսքէնտէր աղա և 78 ոստիկան-գինուորներ այդ տեղը զրկուելով, քննութիւններ կատարած և հաստատած են թէ կողոպտողներն են Միժկեան գիւղացի Ցագը Իսմայիլ ու ընկերներն և կողոպտուած ապրանքներէ ծրար մը մանուսա գտնուած է Իսմայիլի տունէն և թէ մաս մը ապրանք ալ յԱյնթապ փոխցուած են Իսմայիլի հօրեղբօրորդւոյն քով. Տեղական ինչպէս նաեւ ոստիկանաց գնդապետ Օսման Ակեահ պէյ, քննութեանց այս արդիւնքը տեղեկագրած են Բաղէշի կուսակալութեան. Մուսա պէյ ըսած է նաեւ իւր աղերսագրոյն մէջ թէ ինքն եւս այս խնդրոյ առթիւ տեղեկութիւններ տուած է կուսակալին և թէ յանցաւորը ցարդ բռնտարկեալ կը գտնուի ի Բաղէշ. Աղերսագրոյն յարած է նաեւ թէ Ալի աղա, որ տեղւոյն մէջ իրեն դէմ ո եւ է գատ բացած չէր, հոս գալով ու գատ բանալով, զրպարտութիւն մը ըրած է. ինչպէս նաեւ Յովսէփ, Մանուկ, Զալօ և Ալօ որք այդ առթիւ վկայութիւն ընելով, զրպարտած են զինքը. Այս վկայք դրամով բռնուած եւ համոզուելով մէկտեղ բերուած են և հոս ալ Ալի աղայի դրամով կ'ապրին. Հետեւաբար Մուսա պէյ խնդրած է որ այդ վկայք, որ սուտ վկայներ են, ենթարկուին օրինաց տրամադրութեան.

Այս աղերսագրոյն վրայ Գոլոսոյ Նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազութիւնը քննութեանց արդիւնքը պարունակող գրութիւնները ուղղելով եւ կարդալով, 1305 հոկտեմբեր 18 թուական դատագրով, պահանջած է այդ վկաներու, իբրեւ ամբաստանեալ, հարցաքննութեան ենթարկուիլը.

(Շարունակ.)

ՏՕՔԹ ՕՐ Ս. ԱՐԱՊԵԱՆ

Վկայեալ Բարիզու Բժշկական Համալսարանէն

Կը դարմանէ ներքին և արտաքին ամէն տեսակ հիւանդութիւններ.

Մասնաւոր խորհրդակցութիւնք սրտի և կուրծքի հիւանդութեանց համար.

Կը գտնուի. կամուրջի դէմ Քիւշիքեան Եղբարց դեղարանն երկուշաբթի եւ շաբաթ օրերը և Սամսթեա Սթասիոնի մօտ Մովսէսեանց տունը. 351 1—2

ԱԶԴ

Ֆէրիքէյ 5000 կանգուն գետին մը ծախու է. Դիմել Գէշիքթաշ թաղապետական 4 դ շրջանակի մօտ Մուխթար Օհաննէս աղայի. 349 2—3

ԱԶԴ

ՔԻԻՆԱՐՏ ՇՈՒԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿ.

Թէյնէրոյ չոգենաւը, նաւապետ Ճ. Քինկ ատ հասաւ.

Լէոպէն, նաւապետ Տրլանոի, պատրաստ է այժմ ապրանք ընդունելու և անմիջապէս պիտի մեկնի ի Լիվրբուլ.

Է.Տ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Գործակալ Լէոպէն ընկ.

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նէֆսը Սէլանիկէ վէ միւշթէմիլաթը օլան մէվգիտէ պուլունան ասսքիրի Շահանէ իչիւն պին իւչ եիւզ ալիր սէնէսի մարտընտան չուպաթը նիհայէթինէ գատար մահալինճէ մէվգբյի միւնագասատէ պուլունան վէ էվվէլճէ իլան օլունտուղու իւզրէ ֆիեաթը մուհարբէրէլէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ պուլունան էրզագը միւթենէվիյա վէ սայիրէնին պուրաճա իմասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանանէն իմիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասկէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

8 մարտ 1890 371
Նո. 10 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ասսքիրը շահանէ մուայէնաթը իչուն միւպայեա օլունանճագ եիւզ սէքսէն պին քիլը ճէքիտա պուղտայ իլէ հայվանաթը միրիյէ իչուն եէտի միլիոն իքի եիւզ պին գրչէ չարիրին մարը բուսինին օն տէօրտիւնճի չարչէնպիհ կիւնի գարարը վիրիլուպ իրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ օլունանճաղը ճիհէթլէ իմասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

8 մարտ 1890 372
Նո. 11 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Լաճիվերտ Ինկիլիզերրա նէֆէր չուհասը եիրմի տէօրթ պին մէթրօ, պէհէրի օն ալթը զուրուշա.

Բանթալոնլըգ գուրշունի չուհա իքի պին մէթրօ, պէհէրի եիրմի սէքիզ պուչուգ զուրուշա.

Գըրմզը չուհա պին իքի եիւզ մէթրօ, պէհէրի եիրմի տէօրթ պուչուգ զուրուշա.

Ցէօրտիւնճի օրտուի հիմայուն թէրզիխանէսինէ միւպայեա օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլան պայլատէ մուրագամ էչեա թալիպլէրի էօհտէսինտէ պուլունտրղընտան թէնզիլը ֆիյաթլէ իմասա թալիպ օլանլարըն իչուն թարիխտէն իմիպարէն պիր հաֆթա նիհայէթինէ գատար պէհէր կիւն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

8 մարտ 1890 373
Նո. 12 1—3

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈԼԻՏԻ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայսերական Իրատէով թողեալ հասոյթք

Ը. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ—ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1890

ՀԱՍՈՅԹՔ	Զուտ հասոյթ գաւառ. վարչ. Ղրուշ		Ընդհ. անօրէնութեան կողմէ վճարեալ ծախք Ղրուշ		Զուտ հասոյթ Գաւառական եւ կեդրոնական վարչութեան Ղրուշ		Օսմ. ոսկի		Նախորդ ամիսներէն Օսմ. ոսկի		Գումար մինչև 1889 փետր. 28 Օսմ. ոսկի	
Դրամական մուտքեր: Դրեխտոս (յետոյ տրոյ գանձուած)												
Ագ												
Դրոշմ	7,622,452	54	236,516	73	7,385,935	81	71,472	84	861,024	23	932,496	57
Ոգելից ըմպելիք												
Զինարան												
Մետաքս												
Դիպուածք: Հասոյթք Լէժիէն(*)									750,000		750,000	
Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն առնուելիք 100,000 Օսմ. լիրայով՝ մինչև ցորդումն յիշեալ հարկին	567,563	83			567,563	83	5,565	75	63,488	79	69,049	54
Յաւելուած Կիպրոսի հասութիւնից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	5,129,00				5,129,800		51,29		51,298		102,596	
Ավելեցեան Բուլկիրի տարեկան հարկէն	1,266,886				1,266,886		12,668	86	139,357	46	152,026	32
Թէմքէքիի տուրք, Մաքսատունէն փոխանակագրով վճարելի	2,500,000				2,500,000		25,000		25,000		50,000	
Սերպիոյ, Դարատաղի, Պուլկարիոյ և Յունաստանի բաժին ինկած պարաց												
Գումար	17,086,702	37	236,516	73	6,850,18	64	166,004	9	1890,163	48	2056,168	43
Դարձեալ գրամներէ առնուած շահ												
Լումպաչահ (ժէթօ) գրամց փոխանակութեան վրայ					141	58	— 141	58				
Ընդհ. գումար	17,086,702	37	236,516	73	16,850,185	61	166,146	53	1890,021	90	2056,168	43

	Ղրուշ	Օսմ. ոսկի	Օսմ. ոսկի
Վճարեալ գումարք Կայսերական Իրատէին 10 և երկու յաւելուածներով նախատեսեալ արժէքներուն ի հաշիւ		590,000	
Քանոնիրեալ պարտուց տոկոսին համար Լիբրայի քաշուած և կ. Պոլիս վճարուած գումարք		1264,271	98
Օսմանեան Ընդհանուր Պարտուց Վարչական Խորհրդին ընդհանուր ծախք		25,150	13
Օսմ. Կայսերական Պանկան դրուած ոսկեղրամ		167,073	59
» » » » փոխանակելի դրամ	6,991,429	68,592	26
Կրթական վարչութե

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՓԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, ոսկի հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուց համար։

6

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալ, ուռուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ցնցումներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1889 » 5,604,722
Տարեկան հասոյթ » » » » 12,773,779

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔՍ ՓՈԽԱԳԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գալու, Եօռկիատիս խան.

11

ՖՈՒԱՆՔՖՕՈՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ հայային Թուրքիոյ

11

ԾՈՒԱՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԵՒ ՄԱՍՆՈՅ ԱՆՆՇՈՒՄ

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՀԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆ ԻՒՂ

Որոյ ազդեցութիւնն հաստատուած է 25 էն աւելի՝ տարիներու փորձով հետևեալ հիւանդութեանց համար. կուրծքի հիւանդութիւն, թոքախտ, թոքաբորբ, հիւանդութիւն, հազ, խոյլ, աւշային գեղձերու ուռայցներ. մորթի հիւանդութիւնք, սրքեան, սպիտակ դաստան, ընդհանուր տկարութիւն հայլն. նաև տկար և փափկակազմ տղաքները զօրացնելու համար շատ դիւրաբաղխմելի։

Ցուշանալու է սովորական իւղերէն և մանաւանդ անոնցմէ որ շահասիրական նպատակներով բնական իւղերու տեղ և իբր թէ անոնցմէ աւելի ազդութիւն և ախորժ համ տալու համար շինուած են։ Այն իւղերն ուրիշբանի չեն ճառայեր բայց միայն ստամոքսը ընդդունայն զգոնելու և հոգնեցնելու. երբեմն շատ վտանգաւոր ևս կրնան ըլլալ։ Բնական և զուտ ձկան իւղ գտնելու ապահովութեան համար պէտք է գտնել ՀՕԳԻ ԻՒՂԸ, որ եռանկիւնի շշերով կը ծախուի։ Պահանջել հօգի անունը և Բարիզի բժշկական Ճեմարանին քիմիական գործոց գլուխ Պ. Լ. ըսիէօրի վկայութիւնը որ իւրաքանչիւր շշի էթիքէթին վրայ կը գտնուի։ Տեղւոյ Սուտայի և այլ Պուսոյ համբաւաւոր դեղավաճառաց քովն կը գտնուի։ 1883 տարւոյ յունուար 1 էն սկսեալ հօգի մորիւ ձկան բնական իւղի շշերուն էթիքէթներուն վրայ Գաղիոյ կառաւարութեան դնելն պիտի գտնուէ ուրեմն այս մասին ուշադրութիւն դրօշարանի նշանը։

Hogg

ընտրուել։

83

Ի Լ Ա Ն

ՊԱՊԸ ՍԼԻՐԱՍԲԷՐԻ

Նքօտրատա պուլունան սասքիրի չահնէ իչուն մնհալինճէ մէվգ ըլի միւնագասայա գօնուրան մէ պուրաճա ֆիայաթը մուհարբէրէրի իլէ թաբիպլէրի էօհտէսինէ օյադը էվէրճէ իլան գըընան էրզագը միթէնէվիէ մէ սայիրէնին իմսաբնա թաղիպ օլանլարըն թաբիխը իլանէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 մարտ 1890 369
Նո. 8 3—3

Ի Լ Ա Ն

ՊԱՊԸ ՍԼԻՐԱՍԲԷՐԻ

Գարա Ֆէրիյէ, Եէնիճէ մէ Վէտինէ մէ կէվկէլի մէվգ ըլէրինէ պուլունան մէ պիլիճայ պուլունընբրլաճագ օլան սասքիրի չահնէ իչուն մնհալինճէ մէվգ ըլի միւնագասատա պուլունան էրզագը միւթէնէվիէ մէ սայիրէնին պուրաճա իթասընա թաղիպ օլանլարըն թաբիխը իլանէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

6 մարտ 1890 370
Նո. 9 3—3

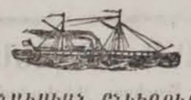

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՍԻԼԻԱՆ

Ն. ՌԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մ-ր-ի-ա-ի Ա Բ-ր-ի դ-ջ- ն-ն-ա-ր-գ-ե-ր-ն-ի

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաֆում երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Մէ կրէյ որ մարտ 19ին Մարսիլիայէն և մարտ 25ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ չոգենաւն է Ամբրոսիոս որ պիտի մեկնի ապրիլ 1ին։

Բարիզ Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 300 ֆրանք
Բ. » 220 »

Ո-ւ-ղ-ի Ա-ր-ա-ջ-ա-ր-դ-ա-ր-ն-ի-ր

Նաւորդէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԸՐՂՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիշլիք Միւլէք
Մոռհանէ փողոց, Թիւ 14

371

Գործակատար Ա. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՉՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ԾՈՒԱԿԱՓՈՒՆՔ.

ԳԵՂԵՑԿԱՀԱՅՈՒԹԻՒՆ, ՄԵԼՊՈՆՈՅ ԳՈՅՆԵՐ, ՍԻՐԱՏ ԾՈՒԱԿԱՓԹԻՒՆ, ՄԻՐՏ ԹԱՐՄ.

Ընդամուն մը փորձ պիտի համոզէ ամէն Տիկին թէ որչափ կերազանց է այս ուրիշ ամէն հեղանիւթներէ և բազմաթիւ փոշիներէ։ Բառային անգամ գործածելուն ալ, որ քանի մը վայրկեանի գործ է, պիտի տեսնուի խկղն որ երեսը, վիզը, թեները և ձեռուընները պիտի առնուն անոյշ փափկութիւն մը և մարմարիոնի փայլ, հանդերձ շուշանի և վարդի գունով և բուրմամբ։ Սապոնի գրգռիչ յատկութիւնները չը հանդարտեցուցեր։ Ընչետ կ'ընէ մորթի սեւուքը, երեսի և ձեռքի ցաները, արևայրուքը, և ուրիշ ամէն բրոտութիւն և բծաւորութիւն։ Եւ ասոնք ամէն բանով անկարելի կ'ընէ մտանուիլ թէ արհեստով գեղեցկացուածէ։

Գովաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Soutnampton Row). Ուրբ-գէս Բարիզ ու Նիս Եօրք։ Ալբմաճառուի սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և. անգղիացի գեղագործներու քով։

Կ'ապահովագրուի Հայոց ընդհանուր մթերանոց Ֆ. Պ. ՏՊԼԻՇԼԻՕ, Պոլիս

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս ապերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգամէն, առանց ուրիշ ոչ ևէ նիւթի գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿԱՏԱՐԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղադրեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Օպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։

Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն օրէցօր գերազանց է նմանարկեալ ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր տաւելութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշադիր դիտողն ի գերև հանել։ Որ կասկնէ հերացանկամը, գլուխը կը մաքրէ, թեփը կ'անհետացնէ և նոր այծ կուտայ մազային մորթին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Պուտակը երեքնել գործածելի առաջ և փորը բանակութեամբ հեղուկէն դնել սկաւառակի մը մէջ, յետոյ բարակ ոլորակի սանտրով մը կամ այդ հեղուկին մէջ թրջած բուրդով որ թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը, թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը չոգիանայ։ Բոլոր մազերը մէկ շրջելով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոց համար մէկ անգամ բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Անգամ մը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն տարիներով պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկին գործածելը։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պեխերուն համար։ Պէտք չկայ գլուխը լուալ գործածութենէն առաջ կամ ետքը։ Ինկանոնաբար վերջին պէտքն ի մեռնելը լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ՄԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործածութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալրոյով, ապա գլխուն քսելու է այդ ներկին մէջ թեթևապէս թրջուած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յաջող կուգայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾՈՒԹԻՒՆ ԶՕՐՈՒՇՈՒՆԱԼ.

Մեկ կեղծանուանի ԼԻՊՈՒՆՅՈՅ ԳԱՐԻՒԱՆԱ, ԱՆԴԻԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԶՐԵՐՈՒՆ ԵՒ ՄԱՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒՆ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Գալաթիա, Կ. Պոլիս—Փոքրաքանակ կը վաճառուի գեղատանց մեծ մասին մէջ։

83

Օ Բ Բ Օ Կ Բ Է

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐԾԱՐԱՆԸ դրանց, պատուհաններու փեղկերու կաղնիէ բ-ռ-ի տախտակամածներու, բ-ռ-ն-ներու եւ այլ ատաղձակոծական շինուածեանց

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

ՌՈՒԲԷՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

ՊԷՅՈՒԹԱԼԷ, ԱԶԻԶԻՅԷ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 21, 22, 23

Այս գործարանի մէջ կը պատրաստուին կակուղ ու կարծր չոր փայտերէ ամէն տեսակ շինութիւնք թէ՝ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։ Նոյնպէս զօրանոցներու, հիւանդանոցներու, վարժարանաց և խանութներու ներքին ու արտաքին ատաղձեայ ամէն տեսակ զարդարանքներն, ինչպէս նաև մեքենայով կատարուելիք ամէն տեսակ ատաղձայ գործեր։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք եւս կ'ընդունուին։

Այս գործարան կը պատրաստէ նաև ատաստիկ, դռներ և քանդակեալ զարդու կարասիներ, չարժուն ըլլի թեշկներ, բարամրաւոր մեծ սանդուղներ և մեծ փողոցի գռներ։

Սոյն գործարանը դիմոգք մեծապէս գոհ պիտի ըլլան, որովհետև յիշեալ գործարանը մեքենայներու շնորհիւ մեծ դիւրութիւններ ունի։

ԱՐԱԳ, ԱԾԱՆ, ԽՆԱՄՈՎ ԳՈՐԾ 319

HUILE DE FOIE DE MORUE
BRUNE-CLAIRE
DU Dr DE JONGH

ԱՍՊԵՏ ՊԵԼՃԻՈՑ ԼԷՈՐԱԼՏ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱԼԻՆ, ԱՍՊԵՏ ՊԱՏՈՒՈՑ ԼԷԳԷՄՆԻ ՍՊԱԶ ԻՏԱԼԻՈՑ Ս. ՄՕՐԻՍ ԵՒ ԼԱԶԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆԻՆ

Զուտ եւ բնական դիւրաւ կը խմուի եւ կը մարսուի

Ի-ր ա-ե-ա-ի Ռ-Լ Ֆ-յ -- ե ա-ը Բ-վ-ն-ա-ի Բ-ը-ը Բ-ա-ի-Լ -ի-Բ-ա-ն-ի-ր-ը

Գերազանցապէս գեր ի վեր ուժգոյն կամ բաղադրեալ իւղերէն

Ընդհանրապէս յանձնարարեալ ամենէն նշանաւոր բժիշկներէն

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԶԴՈՒՈՒԹԻՒՆ

Ընդդէմ թոքախտի, կուրծքի և կոկորդի հիւանդութեանց
Ընդհանուր տկարութեան, մանկանց ճոզաութեան 87
Հիւծման, և բոլոր խոյլային հիւանդութեանց

Կը վաճառուի միմիայն արուակներով որք գաբիւլն և Ներլն պիտակին վրայ կը կրեն ՏՐ ԺՈՆԿԻՆ և ԱՆՍԱՐ, ՀԱՐՅՈՒՂ եւ ԸՆԿ. առարկութիւնս—Չգուշանալ կեղծերէն

կեդրոնատեղի՝ ԱՆՍԱՐ, ՀՈՐՅՈՒՐՏ և ԸՆԿ., 210, Հայ Հոլպորն, Լոնտոն.

Կը գտնուի ամէն երկրաց բոլոր լաւ դեղատանց մէջ

Ի. Կ. Պոլիս մեծաքանակ կը վաճառուի ի ԴԵՂԱԳԻՐԾԱԿԱՆ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ԶՐԵՐՈՒՆ ԵՒ ՄԱՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐՈՒՆ, Վոյվոտա փողոց, 54, 56 և 58, Գալաթիա, Կ. Պոլիս—Փոքրաքանակ կը վաճառուի գեղատանց մեծ մասին մէջ։

ԿՕՇԿԱԿԱՐ

Նուրբ Օսմանիէ մզկիթի դիմաց, շուկային դուռը թիւ 19, և դարձեալ Նոյն փողոցին մէջ բիչ մը վերօք իւր մասնաճիւղն թիւ 5։

Պատիւ ունիմք ծանուցանել, մեր յարգոյ յաճախորդաց թէ թող չմարուին, ներկայիս երբ ժողովրդեան օգտակար լինելու պատրաստակամ, կօշկակարաց ոմանց ըրած ծանուցումներէն՝ որք կօշկաց ածան վաճառում մը կը յայտարարեն. պէտք է գիտնալ թէ երբէք և ոչ մի արհեստաւոր արժէքաւոր լաւ ապրանք մը, չկրնար վաճառել իւր արժէքէն պակաս, և ոչ մի պարագայի մէջ, ուստի երբ մեր պատուարժան յաճախորդք, ածան կօշիկ գնել կ'ուզեն մենք ևս կրնամք նոցա վաճառած միենոյն գներով, միևնոյն ֆրանսական ապրանքները կօշիկի վերածել, և վաճառել առ միայն գնկուցանելով՝ ըստ թրքական առածին թէ, «Հէր տիւքան քէնտի քիրաբը իլէնս». ուստի թող չմարուի, և ո՛չ մէկը թէ Օսմ. ոսկին 95 գրուշի կրնամ գնել, ման զի նա միայն 108 և երբեմն ալ բան մը աւելի կ'արժէ։ Զարաւոր փոխանմ՝ ալ առ է թէ՝ մինչդեռ ֆրանսական ընտիր ապրանքներ 1 կամ 2 և կամ 3 առ 100 յաւելում զրած են՝ ինչպէս՝ չմեռնածն 30 առ 100 զեղչով կը ծախուի՝ երբ նա ըստ առաջնոյն լաւ պատրաստուած լինի։ Իրաց այս վիճակին մէջ որոնք որ չուզեն հաւատ ընծայել, իրր փորձ թող գնեն մէկ մէկ զոյգ և հանկնալով, գնահատեն ընտիր ապրանաց ճշմարիտ արժէքն և քաղաքերեն ճշմարիտ և բանգէտ արհեստաւորներն։

Զեմք կրնար ուրանալ թէ՝ ասկէ 10—15 տարի յառաջ, Հայոց մէջ երեւելի և արհեստաւոր կօշկակար մը չկար մինչդեռ այսօր, հրապարակի վրայ կան հայ կօշկակարներ, որք պանծանօք կրնամ ըսել թէ գերազանցած են օտար ազգի կօշկակարներն, նա մանաւանդ Ցայներն որոնց յատկացած կը համարուէր սոյն արհեստն՝ ուստի կը հրաւիրեմք հայ երիտասարդութիւնը ակնարկ մը նետել կօշկակարաց դասուն վրայ և փորձով հաստատել թէ հայ կօշկակարք կրնան մրցիլ յունաց հետ, և յետ իմաստասիրելոյ ջանալ քաջալերել իւր ազգի արհեստաւորներն, որպէս զի սոքա ևս աշխատին աւելի ևս ծաղկեցնել արհեստն, և նոր արհեստի դիմող երիտասարդաց կենդանի տիպարներ ըլլան։ Վաճառատանցս մէջ կան, և կը պատրաստուին արանց և կանանց համար ամէն տեսակ կօշկներ չափաւոր գներով։ 313 7—13

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

L'AVENIR DES FAMILLES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԱՆ ՎԵՐԱԿԱԶՄՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ
ԸՆԴ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՂԻԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Է ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
61, ՌԷՊՈՒԲԼԻՔ ՓՈՂՈՑ, ԼԻՈՆ 61 (ՖՐԱՆՍԱ)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 80,000,000 Ֆրանք
ՄԻՆՉՏԻ ՅԱՅՏՈՐ ՆՂԱՏ Վ.ՅԱՐՄՈՒՆՔ 1,500,000 Ֆրանք

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է Նպաստելու համար փոքր խնայողութեանց, արագ զարգացում մ'ունեցած է, իւր Նպաստին է որոշեալ պայմանամամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն։

Ընկերութեան գործառնութիւնք բազմազիմի են, ինչպէս շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, երաշխաւորութիւնք և գլխաճարք՝ փոխառութեանց և ճարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, մանկանց համար օժիտք, հանգստեան ժամուկ ծերութեան համար, ցեկայողութիւն։ Ընկերութեան Պոլսոյ գործակալութիւնն սկսած է 1881 Յունուար 1 էն։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս Է. Ֆէչնտի Անպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ Գալու, Պոլիս։

42

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211 · Կ. ՊՈԼԻՍ ՄԱՀՄՈՒԴ ՓԱՇԱ 211

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՝ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համաձայնաձեւանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հեռաւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պոթին կալոշ	ՂՐ. 95	Պալատական կալոշ ՂՐ.	45
Պոթին	» 67	Կանանց մուճակ »	40
Մոյկ	» 150	Կանանց սկարբին »	45
Սկարբին	» 52		

Ինչպէս յաճախ կը տեսնուի զանազան ծանուցմանց մէջ, մեր արհեստակիցք ուսածքին մէջ թերութիւն կայ. մեր Արգոյ յաճախորդք, կրնան վկայել թէ մենք ածան և թէ լաւ պատրաստուած գաղղիական կօշիկներ կը վաճառենք, և կրնանք վաճառել. ման զի մենք նախնական նիւթն, ուղղակի Գաղղիայէն բերել կուտանք, և ո՛չ թէ Մերսանէն կը գնենք այլոց նման. մենք ապրանքը գնած ատեն կը չահինք և ոչ թէ վաճառած, հետեւարար հասարակութիւնն զգուշացնելու համար այլ ընդ ագիտական ատարկութեանց չզոհուիլ։